

Sušaudytųjų Medininkuose laidotuvės 1991 m. rugpjūčio 3 d.

Vyt. Butkaus nuotr.

PREZ. V. ADAMKUS: “UŽKULISINIAI WILLIAMS BENDROVĖS VEIKSMAI LIETUVAI NEPRIIMTINI”

Vilnius, rugpjūčio 20 d. (ELTA). Pirmadienį vėlai vakare prez. Valdas Adamkus sužinojo, kad JAV bendrovė “Williams” sudarė susitarimą su bendrove “Jukos” parduoti jai savo turimas “Mažeikių naftos” akcijas už didesnę kainą negu ta, kurią “Williams” sumokėjo Lietuvos valstybei.

ELTA praneša, kad “Jukos” antrinė bendrovė už 85 mln. JAV dolerių nori įsigyti “Williams International Company” priklausantį Lietuvos naftos perdirbimo ir transportavimo komplekso AB “Mažeikių nafta” 26.85 proc. akcijų paketą bei perimti “Mažeikių naftos” valdymo teises.

Prezidento spaudos atstovės Violetos Gaižauskaitės išplatintame pranešime teigiama, kad toks JAV bendrovės žingsnis, padarytas už Lietuvos Vyriausybės nugaros, įstumia Lietuvą į sudėtingą padėtį. Lietuvos Vyriausybei tenka nelengvas uždavinys subalansuoti “Mažeikių naftoje” vakarų ir Rytų investicijas bei padaryti įmonės pardavimo sutartis labiau palankias Lietuvai.

Prezidento nuomone, tokie užkulisiniai “Williams” bendrovės veiksmai Lietuvai yra nepriimtini. Visa ilga ir paini šios bendrovės investicijų į “Mažeikių naftą” istorija padarė daug žalos JAV bendrovių įvaizdžiui Lietuvoje.

“Williams” atėjimą į Lietuvos ūkį labai aiškiai parėmė JAV administracija. Todėl Prezidentas V. Adamkus tikisi,

kad JAV administracija įvertins tokį “Williams” bendrovės poelgį. Jau pirmadienio vakarą V. Adamkus per Lietuvos ambasadorių Vašingtone paprašė JAV administracijos paaiškinti savo poziciją.

Valstybės vadovo nuomone, ateityje Lietuvos ir JAV ekonominiai santykiai turėtų būti grindžiami abipusiai naudingomis investicijomis, kurių pavyzdžių yra užtekstinai.

“Jukos” jau valdo 26.85 proc. Lietuvos naftos koncerno akcijų paketą, įsigytą birželį už 75 mln. JAV dolerių.

Tėvynės sąjungos pirm. **Vytautas Landsbergis** pareiškė, kad “kompanijai “Williams International” patiriant finansinių sunkumų ir nutarus parduoti įvairų turtą, tarp jo ir turimą dalį “Mažeikių naftos” akcijų, Lietuvos Vyriausybė turėtų šias akcijas pirmiausiai atpirkti atgal, susigrąžindama kontrolinį paketą. Jei nerastų kito rezervo, pateisinamas šiam tikslui būtų ir Privatizavimo fondo lėšų panaudojimas. Tai atitiktų valdančiosios partijos nuostatas išlaikyti strategines įmones valstybės kontrolėje, atvertų galimybę parodyti savo valdymo sugebėjimus ir suteiktų Lietuvai laiko rinktis tolesnius kuro bei degalų energetikos plėtotos kelius. Prezidentui siūlome sukviesti parlamentinių partijų vadovų pasitarimą”, rašoma pareiškime.

Antradienį “Jukos” viceprezidentą Michailą Brudną priėmė Premjeras Algirdas

Brazauskas. Rusijos kompanijos vadovas jau susitiko su ūkio ministru Petru Čėsna.

Premjero patarėjas Saulius Spėčius sakė, kad Vyriausybė atsakymą į tokį klausimą turėtų pateikti per 30 dienų. Pagal pagrindinių akcininkų susitarimą, jeigu vienas iš jų nutartų parduoti turimas “Mažeikių naftos” akcijas, jie turėtų pirmumo teisę jas įsigyti. Finansų ministrė **Dalia Grybauskaitė** šiomis dienomis viešai pareiškė, kad jeigu “Williams” nutars parduoti “Mažeikių naftoje” turimą akcijų paketą, Vyriausybė tam neprieštaraus.

“Williams” kaip strateginė investuotoja į “Mažeikių naftos” bendrovę atėjo 1999 metų spalio pabaigoje, kai iš už 75 mln. JAV dolerių iš valstybės įsigijo 33 proc. “Mažeikių naftos” akcijų paketą ir perėmė šios įmonės valdymą. Be to, tada amerikiečiai suteikė “Mažeikių naftai” 75 mln. JAV dolerių paskolą.

Šių metų birželį buvo pasirašytos “Williams”, “Jukos” ir Vyriausybės sutartys dėl “Jukos” investicijų į Lietuvos naftos koncerno. “Jukos” taip pat suteikė 75 mln. JAV dolerių paskolą “Mažeikių naftai”.

Kaip jau skelbta, be “Jukos” investicijų, birželio sandoris su šia kompanija taip pat apėmė 10 metų naftos tiekimo sutartį, pagal kurią Rusijos kompanija Lietuvos naftos perdirbimo įmonei kiekvienais metais patieks mažiausiai apie 5 mln. tonų naftos.

A. BRAZAUSKAS UŽ “MAŽEIKIŲ NAFTOS” PERDAVIMĄ RUSIJOS ĮMONEI

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Lietuvos Vyriausybė greičiausiai sutiks, kad 26.85 proc. “Mažeikių naftos” akcijų iš JAV kompanijos “Williams” įsigytų Rusijos koncernas “Jukos”. Pasak Vyriausybės vadovo, jis šiam žingsniui nemato alternatyvos, nes pagal anksčiau susitarimus su “Williams” amerikiečiai pardavė “Mažeikių naftos” akcijas turi teisę bet kam perduoti šios įmonės valdymą.

Prezidentas su Ministru pirmininku, finansų ir ūkio ministrais aptarė AB “Mažeikių nafta” valdymo problemas. Pasak Prezidento spaudos tarnybos pranešimo, šalies vadovas akcentavo būtinybę Vyriausybei turėti aiškią derybų su bendrove “Jukos” strategiją. V. Adamkus siūlė apsvarstyti įvairias alternatyvas, susijusias su “Mažeikių naftos” akcijų persiskirstymu, siekiant išlaikyti Vyriausybės įtaką priimant Lietuvos naftos ūkio strateginius sprendimus.

A.Brazauskas sakė, kad Vyriausybei nėra prasmės pasinaudoti teise įsigyti pusę “Williams” turimų “Mažeikių naftos” akcijų, nes ji neturės bendrovės valdymo teisės.

Pasak A.Brazausko, per derybas su “Jukos” Vyriausybė sieks pakeisti “Mažeikių naftos” valdymo sutartį, kad ji būtų palankesnė Vyriausybei. Viena iš galimybių tai padaryti - per Londono arbitražo teismą, tačiau Premjeras nekommentavo, ar Vyriausybė kreipsis į jį. Vyriausybės vadovas teigė, kad amerikiečiams valdant “Mažeikių naftą” valstybėje toje įmonėje jau prarado 160 mln. Lt. “Mūsų tikslas - išgelbėti savo šimtus milijonų, kurie investuoti į šitą verslą, į įmonę. Tai apie 1,7 mlrd. Lt. Iš to 1,15 mlrd. Lt paskolinta “Mažeikių naftai”, - sakė Premjeras. Jis minėjo, kad paskolų grąžinimo terminai artėja -

pirmieji lygiomis dalimis 2006 ir 2007 m., bet šiuo metu labai daug abejonų, ar bendrovė pajėgs tai padaryti. “Todėl mes labai suinteresuoti, kad “Mažeikių nafta” dirbtų pelningai. Tikimės ir matome galimybių, kad ji taip gali dirbti”, - teigė A.Brazauskas. Jo duomenimis, visos kitos įmonės šioje Europos dalyje dirba pelningai. Vyriausybės vadovo nuomone, reikia pakeisti įmonės valdymą, reikia, kad visi būtų suinteresuoti pelningu darbu, o tokias sąlygas gali pasiūlyti “Jukos”, turinti didelių žaliavos išteklių ir daug jų išgaunanti. Premjeras taip pat pažymėjo, kad “Jukos” koncerno finansinės galimybės neabejotinai didelės, todėl galima tikėtis, kad jis padarys investicijas į Mažeikius, ir čia bus pasiekta europinių standartų benzino kokybė.

A.Brazauskas neigė spaudoje skelbtą informaciją, kad jis apie “Jukos” ir “Williams” sužinojo dar praėjusią savaitę. “Nežinojau. Sužinojau kaip visi”, - tvirtino Premjeras.

Premjeras nerimtomis kalbomis pavadino svarstymus skelbti “Mažeikių naftai” bankrotą ir taip valstybei susigrąžinti tą turtą. Pasak Premjero, bankrotas turėtų vykti ne pagal Lietuvos įstatymus, bet pagal tarptautinės teisės aktus - “tai būtų savižudybė mūsų pinigams, mūsų biudžetui”.

Niuorke “Jukos” ir “Williams International” vadovai pasirašė susitarimą, kad iki rugsėjo pabaigos “Jukos” gali įsigyti “Williams” priklausantį AB “Mažeikių nafta” 26.85 proc. akcijų už 85 mln. JAV dolerių ir taip padvigubinti savo turimą paketą, tai leistų iki metų pabaigos “Jukos” iš amerikiečių perimti “Mažeikių naftos” valdymą. “Jukos” jau pareiškė, kad tęs pradėtą Mažeikių naftos perdirbimo įmonės modernizacijos programą.

VALDANT A. BRAZAUSKUI ĮMONĖS ATITENKA RUSIJAI

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Seimo opozicinės Konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius ragina A. Brazausko Vyriausybę spręsti Lietuvos energetikos nepriklausomumo ir jos valdomų “Mažeikių naftos” akcijų ateities klausimus, praneša ELTA.

A. Kubilius pareiškė, kad būdamas Premjeru jis visų pirma paskelbtų, jog Lietuva yra pasirengusi išpirkti “Williams” akcijas. Komentuodamas padėtį “Mažeikių naftoje”, parlamentaras pažymėjo, kad tuo būdu valstybė savo

(Nukelta į 4 p.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ **VADAMKUS IR “JUKOS” PREZIDENTAS**
APTARĖ “MAŽEIKIŲ NAFTOS” PERSPEKTYVAS
Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus su kontrolinį “Mažeikių naftos” akcijų paketą siekiančios įsigyti Rusijos kompanijos “Jukos” prezidentu Michailu Chodorkovskiu telefonu kalbėjosi, pasak Prezidentūros pranešimo, “apie pakitusią padėtį Lietuvos naftos ūkyje ir aptarė “Mažeikių naftos” perspektyvas”.

Į Eltos klausimą, kieno iniciatyva įvyko tas pokalbis, Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė atsakė: “Tokie pokalbiai vyksta abipuse iniciatyva”. Ji teigė nesanti įgaliota pateikti ar komentuoti pokalbio detalių, todėl apsiribojo standartine fraze: “Pokalbis buvo dalykiškas ir konstruktyvus”.

“Jukos” atstovybės Lietuvoje vadovas Tomas Gižas Eltai patvirtino, jog rugsėjo pabaigoje numatomas “Jukos” prezidento M.Chodorkovskio vizitas į Vilnių. V.Gaižauskaitė nesakė, ar jau numatytas Lietuvos vadovo ir “Jukos” prezidento susitikimas. Pasak jos, “tie dalykai dar derinami”.

Kaip jau skelbta, Niujorke “Jukos” ir “Williams International” vadovai pasirašė susitarimą, kad iki rugsėjo pabaigos “Jukos” gali įsigyti “Williams” priklausančią AB “Mažeikių nafta” 26.85 proc. akcijų už 85 mln. JAV dolerių ir taip padvigubinti savo turimą paketą, tai leistų iki metų pabaigos “Jukos” iš amerikiečių perimti “Mažeikių naftos” valdymą. “Jukos” jau pareiškė, kad tęs pradėtą Mažeikių naftos perdirbimo įmonės modernizacijos programą. Ta naujiena buvo netikėta Lietuvos valdžiai, nes “Jukos” ir “Williams” apie savo derybos neinformavo Lietuvos institucijų. Naują “Mažeikių naftos” padėtį Prezidentas aptarė su Ministru pirmininku, finansų ir ūkio ministrais. V. Adamkus siūlė apsvarstyti įvairias alternatyvas, susijusias su “Mažeikių naftos” akcijų persiskirstymu, kad būtų išlaikyta Vyriausybės įtaka priimant Lietuvos naftos ūkio strateginius sprendimus.

Po to susitikimo premjeras A.Brazauskas pareiškė, kad Vyriausybė greičiausiai sutiks, kad 26.85 proc. “Mažeikių naftos” akcijų iš JAV kompanijos “Williams” įsigytų Rusijos koncernas “Jukos”. Pasak Vyriausybės vadovo, jis šiam žingsniui nemato alternatyvos, nes pagal ankstesnių Vyriausybių susitarimus su “Williams” amerikiečiai pardavę “Mažeikių naftos” akcijas turi teisę bet kam perduoti šios įmonės valdymą. “Jukos” šį sandorį nori baigti iki rugsėjo pabaigos.

Šių metų birželį buvo pasirašytos “Williams”, “Jukos” ir Vyriausybės sutartys dėl “Jukos” investicijų į Lietuvos naftos koncerną. “Jukos” sumokėjo 75 mln. JAV dolerių už “Mažeikių naftos” akcijų paketą. Po šio sandorio po 26.85 proc. akcijų priklauso “Williams” ir “Jukos”, Vyriausybei liko 40.66 proc. paketas. Rugsėjo 28-ąją Vilniuje numatoma surengti “Jukos” valdybos išplėstinį posėdį. Jame turėtų dalyvauti visų šios antros pagal dydį Rusijos naftos kompanijos bendrovių vadovai, tarp jų ir prezidentas M.Chodorkovskis.

■ **KARIUOMENĖS KAPELIONŲ VEIKLA**
BUS REGLAMENTUOTA

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius ir Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius pasirašė Lietuvos kariuomenės kapelionų veiklą apibrėžiantį Ordinariato reglamentą, praneša ELTA.

Šiuo dokumentu buvo papildyta Lietuvos įstatyminė bazė, kurioje užtikrinamos prigimtinės karių teisės, tarp jų - teisė į religiją. Lietuvos kariuomenės Ordinariato reglamentas tvirtinamas aprobavus Vatikanui, nes tai - ne tik karinis, bet ir bažnytinis dokumentas. Krašto apsaugos ministerijoje vykusioje pasirašymo ceremonijoje dalyvavo Romos popiežiaus paskirtas apaštalinis nuncijus Baltijos šalyse arkivyskupas Peter Stephan Zurbruggen bei kiti aukšti dvasininkijos ir krašto apsaugos atstovai.

Šiuo metu Lietuvos kariuomenėje tarnauja 15 kapelionų. Jie lanko karinius vienetus, aukoja šv. Mišias bei vadovauja kitoms apeigoms, teikia sakramentus, dėsto tikybą ir dorovę, bendrauja su kariais tikybos ir moralės temomis.

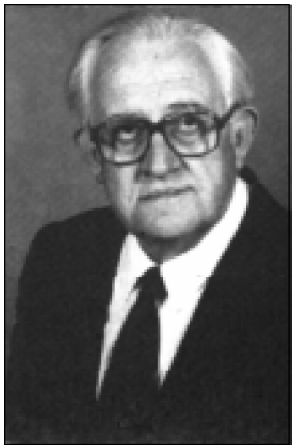
■ **PRANCŪZIJOS TYLA**

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Praėjus savaitei nuo Lietuvos užsienio reikalų ministro Antano Valionio kreipimosi į Prancūzijos diplomatus prašant prisidėti prie Prancūzijoje kalinamos Editos Rumšienės išlaisvinimo, jokio atsako iš Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos negauta.

“Geriausias atsakymas būtų Editos Rumšienės paleidimas”, - Eltai sakė Užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir kultūros departamento direktorius Petras Zapolskas. Jis neprognozavo, kokių dar diplomatinio poveikio priemonių gali imtis Lietuva, jei taip neįvyks.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Irako diktatorius Saddam Hussein turi daug priešų, kuriuos bando sujungti JAV prezidentas Bush ir jo vadovaujama koalicija. Sakoma, kad Pentagonas jau yra numatęs jėga įvykdyti perversmą Irake. Vašingtone vyksta pasitarimai tarp grupių, kurias jungia tik bendra neapykanta diktatūrai. Iš kitos pusės stipriausias tos diktatūros ginklas yra jos priešininkų susiskaldymas. Amerikos karo planuotojai pabrėžia, kad Irako pavojingumas remiasi diktatoriaus Saddam užsidegimu pasigaminti masinio naikinimo ginklų. Jų tarpe diktatorius planuoja cheminius, biologinius, branduolinius ginklus, įvairias dujas, bacilas, nuodus kuriuos Irako gamina mos raketos galėtų nunešti į priešo teritoriją.

Gen. Richard B. Myers, Jungtinio karinių pajėgų štabo viršininkas, dažnai šiuo metu su JAV prezidentu George Bush aptaria saugumo reikalus. AP

JAV žiniasklaida spėlioja, kad dabartinė JAV administracija turi parengusi ne vieną, bet kelis planus sunaikinti dabartinę Irako diktatūrą. Daugiausia paramos turi planas pulti iš kelių pusių Irako sostinę Bagdadą ir jį užimti. Šio plano kritikai tvirtina, kad toks Irako miestų užėmimas pareikalautų didelių kariuomenės aukų ir užsitęstų daug laiko. Vietnamo karas būtų tik vaikų žaidimas, lyginant jį su karu Irako miestuose. Reikia pripažinti, kad Saddam Hussein yra Irako prezidentas ir turi ne tik daugybę priešų, bet ir rėmėjų. Iš tų ištikimų šalininkų sudarytos šešios Respublikos Gvardijos divizijos, trys šarvuotųjų. Reguliari Irako kariuomenė turi 17 divizijų karių, nors aviacijos

AR BUS IRAKO KARAS?

dalinių neturi. Jau dykumos karas, vaduojantis Irako užimtą Kuveitą, parodė, kad Irako kariuomenei daug ko trūksta, tačiau aštuonerius metus vykęs Irako karas su Iranu pademonstravo, kad irakiečių karių moralė yra tvirta, kai tenka kovoti už arabų teises ir jų interesus. Amerikai siekiant pašalinti iš valdžios Saddam Hussein, šis gali sumaišyti kortas, pats pasitraukdamas iš prezidento pareigų ir palikdamas tas pareigas savo jauniausiam sūnui Qusay, kuris jau vadovauja specialioms Respublikos Gvardijos jėgoms. Sudaryti gerai ginkluoti kariuomenės daliniai iš moterų ir jaunuolių, kurie savo priesaikoje pabrėžia kovą už Palestiną ir jos teises į nepriklausomą valstybę.

Kol kas prezidentas George Bush dar nepaskelbė, kurį kovos planą pasirinks bandydamas pašalinti dabartinį Irako diktatorių. Pagrindinės politinės grupės kurios veikia užsienyje, lėšomis palaikomos JAV vyriausybės, yra šešios. Gerai organizuotas Irako Nacionalinis Kongresas, vadovaujamas Ahmed Chalabi, 57 metų, įsteigtas 1992 m. registruoja visam pasaulyje esančius irakiečius, siekiančius demokra-

Amerikos karo prieš Iraką planai dar nepatvirtinti, nes jie turi daug įtakingų priešų. Prieš šitokį karą pasisakė svarbūs Britanijos politikai, net premjero Blair darbo partijos veikėjai. Karo žygį pasmerkė buvęs Britanijos gynybos vadovas fieldmaršalas, lordas Edwin Bramall. Irako puolimo planus pasmerkė Vokietijos kancleris, socialistas Gerhard Schroeder. Kai kurie Vokietijos laikraščiai rašo, kad ilgesnis karas su Iraku pakenktų Artimųjų rytų vyriausybėms, įskaitant Jordaną, Egiptą ir Saudo Arabiją. Nukentėtų ir Europos Sąjungos ekonominiai ir politiniai reikalai. Vokietijos vyriausybė jau aiškiai pasakė, kad nei finansiniai nei karine prasme Vokietija nepalaikytų karo prieš Iraką. Belgija ir Italija irgi pareiškė, kad Irako paskutinis siūlymas tartis dėl Jungtinių Tautų siunčiamų ginklų inspektorių yra pozityvus žingsnis, kuriuo reikėtų pasinaudoti prieš puolant Iraką.

Prieš Irako puolimą griežtai pasisakė kaimyninio Irano prezidentas, laikomas nuosaikių reformų šalininku Mohammad Khatami, aplankęs Afganistaną. Jis pareiškė spaudos konferencijoje, kad Amerika blogai panaudojo teroristų puolimą New Yorko Prekybos centro pastatuose pernai rugsėjo 11 d. Sukurta smurto ir teroro atmosfera, pasakė Irano prezidentas, tapęs pirma tos valstybės galva aplankiusia savo kaimyną Afganistaną per paskutinius 40 metų. Iranas yra prieš Amerikos karą Irake, pasakė Khatami. Šalia jo sėdėjęs Afganistano prezidentas Karzai atsargiai pareiškė, kad jo vyriausybė siekia gerų santykių ir su Amerika ir su Iranu.

JAV gynybos sekretorius Rumsfeld pareiškė, kad būtų visai nelengva bombarduoti Irake požemiuose paslėptus biologinius ir cheminius ginklus bei kitus masinio naikinimo užtaisus. Kongrese irgi pasigirdo daug balsų prieš Irako puolimą. Net respublikonas iš Teksas, Atstovų Rūmų daugumos vadas Dick Armey pareiškė, kad neprovokuota ataka prieš Irako vadą Saddam Hussein pakenktų Amerikai, jos įvaizdžiui. Žinomas politinis kolumnistas George Will patarė nebandyti aplenkti šiame klausime JAV Kongreso, kuris turi teisę ir pareigą skelbti kitai valstybei karą. Will patarė palaukti ir toliau palaikyti Irakui taikomas sankcijas, tegu sau diktatorius šūkauja ir pyksta. Reikia prisiminti kad ir prez. Eisenhower sakė, kad “karo planai yra visi puikūs, kol prasideda kovos”.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MEDININKŲ ŽUDYNĖS

Jeigu mes patys tylėsime ir neskelbsime savo tautos istorijos, visados atsiras norinčių ją parašyti už mus pačius arba ją perrašyti taip, kad Lietuvos nebūtų pasaulio žemėlapyje. Neseniai Rusijos Dūmos deputatai pateikė Dūmai įstatymo projektą, kuriuo nori panaikinti Lenkijos turėto Vilniaus krašto perdavimą Lietuvai remiantis Sovietų Sąjungos ir Vokietijos 1939 metų nepuolimo paktu. Šis įstatymas turėtų panaikinti Ribbentropo-Molotovo pakto teisėtumą, kuriuo nacių Vokietija su stalinistine Sovietų Sąjunga slapta nutarė perleisti Lietuvai Vilnių ir tuo sudarė sąlygas Stalinui prisijungti Lietuvą. Tačiau yra pakankamai gerų įrodymų, kad tie Rusijos deputatai prasilenkia su istorine tiesa arba iš viso nenori jos pripažinti. Bet tie deputatai patys žiauriai pažeidžia Lietuvos ir Rusijos 1991 metų sutartį, kuria visuotinai pripažįstamas sienų neliečiamumas ir teritorijų vientisumo principas.

1991 metų liepos 31 dienos rytą pro Medininkų postą važiuavęs žmogus užėjo į muitinės būstinę ir pamatė baisų vaizdą. Kraujo klane gulėjo muitininkų kūnai - Mindaugas Balavakas, Juozas Janonis, Algimantas Juozakas, Algirdas Kazlauskas, Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavičius, Ričardas Rabavičius ir Tomas Šernas, kuris vienintelis liko gyvas. Į tragedijos vietą atvykusi policija nustatė, kad žudynės įvykdytos 4 val. 45 min. ryto, nes jų vieno laikrodis sustojo tą mirties akimirką. Muitininkai buvo nuginkluoti, suguldyti ir sušaudyti. 1991 m. rugpjūčio 3 dieną buvo laidojami Lietuvos sienų saugotojai Antakalnio kapinėse. Lietuviai tautai paskelbtas gedulas.

Nustatyta, kad Medininkų žudymo organizatoriai buvo SSRS Vidaus reikalų ministras B. Pugo, Rygos OMON vadovai C. Mlynik, N. Gončarenka, S. Parfionov ir Vilniaus štabo viršininkas V. Razvodov. Žudynes vykdė Rygos OMON grupė “Delta”, jos vadovas C. Mlynik. Kiti žudikai - V. Barykin, M. Bryjus, I. Gorban, V. Michailov, A. Laktionov, K. Nikulin, A. Ryžkov, I. Siniavski. Manoma, kad žudynės buvo vykdomos specialiai tuo metu, kai Maskvoje buvo JAV prez. G. Bush. Teroro aktas Lietuvos muitinėje turėjo įtikinti užsienį, kad Lietuva nesugeba kontroliuoti savo sienų, jos valstybė neegzistuoja, o nepriklausomybės paskelbimas žalingas ir net labai pavojingas. Nustatyta, jog “Deltos” žudikai išvakarėse atvyko į Vilnių ir apsistojo OMON bazėje Valakampiuose. Jie čia apginkluoti specialiais ginklais, kad užmaskuotų savo pėdsakus. Automatai buvo su garso duslintuvais. Dabar Lietuvos prokuratūra reikalauja, kad žudikai būtų perduoti Lietuvos teismui, bet Maskva tyli.

Lietuva kasmet mini šią tragediją. Istorinė atmintis gyva mūsų mintyse, kai Vyriausybė skuba suteikti pensijas lietuvių tautos genocido vykdytojams ir aršioms partiečiams. Genocido ir rezistencijos centro direktorė Dalia Kuodytė patvirtino, jog “Vyriausybė įsakė parengti projektą iki rugsėjo, kuriuo būtų teikiamos pensijos ne tik sribams, bet ir tiems, kurie trėmė lietuvius į Sibirą. Tai sunkiai suvokiama protu”.

Daugelis Lietuvos Seimo narių mėgina perrašyti istoriją. Gal vėliau bus pateisinti ir Medininkų muitininkų žudikai?

S. Tūbėnas

BEVALGANT APETITAS DIDĖJA

II

Maniau, kad su praėjusiu rašiniu būsiu šią temą išbaigęs, bet pasirodo, kad žmonių išmintis yra teisinga, nes yra sakoma: “Kuo toliau į mišką - tuo daugiau medžių”. Be to, manau, kad A. Brazauskas yra nusipelnęs, kad būtų plačiau paminėtas.

Vieną, ką reikia pripažinti, kad A. Brazauskas turi geras akis. Jis, kuris neigė ir nematė reikalo bei prasmės Lietuvos Respubliką atstatyti, net tamsių akinių neužsidėjęs, į prezidentūrą užsiropštė! Nors jis pats tik vieną kadenciją tebuvo, bet jo sudarytas prezidento patarėjų štabas beveik visas liko. Tuo pačiu ir dalis A. Brazausko įtakos liko! Niekas negalėtų paneigti, kad dabar Lietuvoje yra kairiųjų valdžia. Buvęs LKP pirmininkas yra premjeras. Aiškus partietis, buvęs prokuroras - Seimo pirmininkas. Seimo didžiumą

kontroliuoja kairieji, be to, kairieji kontroliuoja spaudą ir televiziją. Taip pat jų rankose yra ir stambusis kapitalas. Yra sakoma, kas už muziką moka - tai to ir melodiją groja!

Aukščiausiam, taip pat ir Konstituciniame teisme, daugiausia yra kairieji. Kol toks Seimas ir tokie teismai yra, kairieji stengiasi prastumti sau palankius įstatymus. Būtent: už uolią tarnybą okupantui pasiskirti sau riebias pensijas, nors Seimo nubalsuotas ir prezidento pasirašytas birželio 21 d. sukilimo įstatymas Konstitucinio teismo buvo pripažintas nekonstituciniu! Komunistų konfiskuotos nuosavybės, kurios buvusių savininkų po didelių pastangų buvo atgautos, Lietuvai jau 11 metų esant “nepriklausomai”, vėl buvo nacionalizuotos. Tai yra aiškus grįžimas į komunizmą. Negerai yra būti mažu. Tai

Juozas Žygas

visi jį stumdo ir visi jį moko. Jeigu Lietuva būtų nors 10 milijonų valstybė, tai jau galėtų ir didiesiems į akis teisybę pasakyti. Dabar Amerika Lietuvą ragina gerus santykius su Rusija palaikyti. O tas Karaliaučiaus klausimas ir yra daugiausia F.D. Roosevelt kūrinys, tuomet labai dideli draugai su Stalinu buvo. Būtų galima, progai pasitaikius, pasakyti, kad Potsdamo sutartimi Karaliaučiaus kraštas buvo Rusijai pavestas tik laikinai - 50 metų globai pavestas ir tas terminas jau yra pasibaigęs!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

• **Jungtinių Tautų** generalinė asamblėja paskelbė nutarimą, smerkiantį Izraelį už palestiniečių miestų okupaciją. Tik dvi valstybės balsavo prieš: Izraelis ir JAV.

• **Britanijos** užsienio reikalų ministras Mike O'Brien tapo pirmų britų diplomatų po 20 metų aplankiusių Libiją. Jis kalbėjosi su Libijos diktatorium apie terorizmą ir Irako laikyseną. Libijos vadas Qaddafi pasakė, kad jis sutiktų sumokėti kompensaciją keleivių giminėms, kurie žuvo 1988 m. Lockerbie susprogdintame lėktuve.

• **Vargingos Swazilando** karalijos monarchas pirkto savo reikalams lėktuvą už 55 milijonus dolerių. Jungtinės Tautos pareiškė, kad už tokią sumą ketvirtis milijono valstybės piliečių galėtų išvengti badavimo.

• **Ispanijos** vaskai teroristai viename kurorte susprogdino bombą, žuvo nekaltas turistas ir jo 6 metų duktė. Vyriausybė paskelbė draudimą veikti politinei Batasuna vaskų organizacijai.

• **Britanijos** premjeras Tony Blair paskelbė, kad jo vyriausybė pasirengus įsijungti į karą prieš Irako diktatūrą. Daug žinomų britų politikų kritikuoja šį sumanymą ir pravardžiuoja premjerą “pudeliu”, pataikaujančiu JAV valdžiai.

• **Tūkstančiai Indonezijos** studentų protestavo Jakartoje, reikalaudami pakeitimų konstitucijoje, tiesioginių prezidento rinkimų ir panaikinimo 38 parlamento vietų, skirtų karininkams.

• **Bolivijos** parlamentas išrinko prezidentu jau buvusį prezidentą Sanchez de Lozada (1993-97). Balsavimuose jis surinko 22.5 proc. visų balsų.

• **Valstybės sekr. Colin Powell** paskelbė, kad JAV atgaivina karinius ryšius su Indonezija, kuri gaus daugiau 50 milijonų dolerių kovai su terorizmu pagyvinti. Dalis pinigų skiriama valstybės policijos kadrų paruošimui.

• **Šiaurinės Korėjos** 29 žmonių delegacija atvyko į Pietinę Korėją tartis kaip pagerinti broliškų valstybių ryšius.

• **Saudo Arabija** paragino JAV prezidentą dar susilaikyti nuo Irako teritorijos puolimo ir leisti veikti diplomatijai. Ji pridėjo, kad nėra įrodymų, kad Irakas gamintų masinio naikinimo ginklus. Saudo Arabija neleistų Amerikai naudoti karalijos bazes Irakui pulti.

• **Jemeno** policija suėmė šešis teroristus, kurie planavę sprogdinti sostinės Sana butus. Planus pavyko išaiškinti, kai du teroristai žuvo begamindami bombą.

• **Rugpjūčio 11 d.** Muenchene buvo pagerbti Izraelio lengvaatletai, kurie žuvo 1972 m. rugsėjo 5 d. Juos tuomet nušovė palestiniečiai teroristai. Šie reikalavo, kad Izraelis paleistų suimtus 200 palestiniečių. Iš Olimpino kaimo buvo pagrobti 11 Izraelio sportininkų, laikyti įkaitais ir nušauti. Susišaudyme tuomet žuvo ir penki teroristai bei vokiečių policininkas. Dabar marmuro plytose įrašytos žuvusių pavar-

dės vokiškai ir hebrajiškai. Tuo buvo užbaigtos Europos lengvosios atletikos varžybos.

• **Rusijos** seimas patvirtino įstatymą, kuris leis užsieniečiams pirkti Rusijoje žemės plotus. Prezidentas Putin, siekdamas kompromiso, pabrėžė, kad žemė užsieniečiams nebus parduota visam laikui, o tik nuomojama 49 metams.

• **Rusijos** prezidentas V. Putin apdovanojo 28 m. amžiaus Tatjaną Sapunovą “Drąsuolio ordinu”. Ji pamačiusi prie kelio įsmeigtą plakatą “Mirtis žydams!”, priėjusi bandė jį pašalinti, tačiau už jo buvusi bomba sužeidė moterį. Ji buvo išvežta gydyti į Izraelį.

• **Saudo Arabija** suėmė 13 teroristų, kurie planavo susprogdinti JAV karinį lėktuvą.

• **Popiežius Jonas Paulius II** sukūrė naują maldą už taiką Artimuose rytuose. Jis paragino suteikti tarptautinę paramą nuo žemės drebėjimo nukentėjusiam Iranui. Šiaurinės Airijos vadavimo politinis vadas Gerry Adams buvo priimtas popiežiaus trumpoje audiencijoje, tačiau Adams susitiko su Vatikano užsienio reikalų ministru arkiv. Tauran ilgesnį laiką ir svarstė taikos Šiaurinėje Airijoje proceso galimybes.

• **Anglas**, ilgai gyvenęs Kinijoje, buvo pagerbtas komunistinės valdžios dėl savo įnašo prižiūrint garsiąją Kinų sieną, statytą prieš 2000 metų. Jis savo lėšomis samdo darbininkus, kurie surenka šiukšles ir prižiūri sieną. Tūkstančiai (Nukelta į 4 p.)

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centrą Čikagoje aplankę LR Seimo bei JAV LB atstovų nariai. Iš kairės: Tautinių mažumų ir išeivijos departamento gen. dir. dr. Remigijus Motuzas, LR Seimo pirm. pav. Artūras Skardžius, LB Seimo komisijų sekretoriato vadovė Janina Šniukštienė, LTSC pirmininkas prof. dr. Jonas A. Račkauskas, LR Seimo komisijos pirm. Vaclovas Karbauskis, Lietuvos Generalinis konsulas Giedrius Apuokas.

**VALDANT A. BRAZAUSKUI
ĮMONĖS ATITENKA RUSIJAI**
Atkelta iš 1 p.

rankose išlaikytų šios įmonės akcijų paketą. “Kitu atveju, turėdama tik 40 proc. akcijų be valdymo teisės, beliks tik dovanoti jas “Jukos”, pažymėjo jis. Ekspremjero nuomone, svarbiausia problema su “Jukos” dominavimu “Mažeikių naftoje” yra ne tai, kad “Jukos” yra bloga kompanija ar kad ji blogai valdys įmonę. “Didžiausia problema tai, kad tokiu būdu yra pažeidžiamas Lietuvos svarbiausias interesas: energetikos nepriklausomumas ir Vakarų bei Rytų balanso išlaikymas. Tai ne “Williams” ir ne

“Jukos” problema bei rūpestis, tai Lietuvos rūpestis”, sakė A. Kubilius. Pasak jo, būtų gaila, jeigu pasirodytų, kad Lietuva, šiandieninė jos Vyriausybė nesugeba jos spręsti. Jis sakė neįsivaizduojąs, kad Lenkija, Čekija ar Vengrija parduotų savo vienintelę naftos perdirbimo įmonę Rusijos naftininkams.

A. Kubiliaus nuomone, toliau valstybė, turėdama daugiau kaip 50 proc. akcijų, turėtų ieškoti Vakarų partnerio, kuriam šias akcijas parduotų, tikintis, kad “Jukos” ir Vakarų partneris susitars ir dėl įmonės valdymo.

Seimo konservatorių frakcijos seniūno pastebėjimais,

yra dėl ko susirūpinti ir peržiūrėti Lietuvos energetikos strategiją. Jam taip pat kyla klausimas, ar iki to meto nereikia sustabdyti visų dabar planuojamų energetikos pertvarkos ir privatizavimo projektų?

A. Kubilius pridūrė, kad valdant A. Brazausko Vyriausybei Lietuvos energetikos įmonės viena po kitos atitenka ar atiteks Rusijos kapitalui. “Šiandien “Mažeikių nafta”, rytoj – “Lietuvos dujos”, poryt – “Gazpromas” nusipirks Kaučiao elektrinę, po to nenustebčiau, jei RAO ES nusipirks “Lietuvos energijos” skirstomuosius tinklus”, prognozavo A. Kubilius.

“JUKOS” NETURĖTŲ GAUTI “MAŽEIKIŲ NAFTOS” VALDymo TEISIŲ

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA). Seimo narė profesorė Kazimiera Prunskienė stebisi, kad “Jukos” pareiškė ne ginčo tvarka perimanti “Mažeikių naftos” operatoriaus teises.

Pasak jos, operatoriaus teisės buvo atiduotos vadinamajam strateginiam investuotojui, o “Jukos” nėra strateginis investuotojas ir, parlamentarės nuomone, juo automatiškai negali tapti, praneša ELTA.

“Jei Vyriausybė apsispręstų įsigyti pusę “Williams” akcijų, tai taip pat nesuteikia “Jukos” kompanijai teisės perimti Lietuvos naftos komplekso valdymą”. Jai keista, kad Vyriausybės atstovai šiuo klausimu kalba labai aptakiai. K. Prunskienės nuomone, būtų didelė klaida nesiekti pakoreguoti įmonės valdymo pagal bendrą Akcinių bendrovių įstatymo tvarką.

Parlamentarė jokių būdu nesiūlytų Vyriausybei sudaryti galimybę “Jukos” įsigyti daugiau nei pusę akcijų. “Siūlyčiau atvirkščiai – Vyriausybei išpirkti dalį akcijų iš “Williams”, nes tai bus žymiai pigiau nei vėl bristi į naują nežinomą, nepatikrintą galimą klampynę”, teigė K. Prunskienė. Ji nepritaria, kad “Ma-

žeikių naftai” būtų paskelbtas bankrotas, kaip siūlo kai kurie politikai ir ekspertai. Pasak jos, kasmet augančių koncerno komercijos ir nuostolių aritmetika kelia pagrįstų įtarimų dėl galbūt ne visada skaidrios operatoriaus veiklos. Todėl, K. Prunskienės nuomone, įmonėje turi būti atliktas auditas.

Seimo narei nerimą kelia ir ta aplinkybė, jog “Jukos” derėjosi su “Williams” dėl akcijų pirkimo slapta nuo Lietuvos Vyriausybės. Tai, jos nuomone, labai nemalonus precedentas, galintis pakenkti Vyriausybės santykiams su “Jukos”, kas neišvengiamai atsilieptų ir visuomenės nuomonei bei tolesniam sėkmingam įmonės valdymui. Seimo narė K. Prunskienė prognozuoja, kad pasibaigianti “Williams” epopėja neišvengiamai turės įtakos šių metų Prezidento rinkimų kampanijai. “Konservatoriai seniai atstovauja nebent tik patys sau, o “Mažeikių naftos” privatizacijos istorija patvirtina jų politikos trumparegystę, nes jų veiksmai buvo diktuojami paniškos ir neretai mistifikuotos Rytų baimės, o gal ir “žemiškesnių” motyvų. Ši baimė ir užgožė racionalius sprendimus”, pabrėžė ji.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

Keliais sakiniiais

turistų lanko sieną, išbraižo savo pavardes akmenyse, pribarsto šiukšlių, išlupa atskirus sienos akmenis. Anglas Lindsey samdo vietinius ūkininkus saugoti istorinę sieną.

- **Jungtinės Tautos** paskelbė pareiškimą apie skurdą kai kuriose Afrikos šalyse. Net du trečdaliai Afrikos žmonių išgyvena didelį skurdą, uždirbdami vos vieną dolerį per dieną. Šeimos badauja, kūdikiai miršta nesulaukę penkerių metų. Labai trūksta švaraus vandens, švietimo, tarptautinės paramos. Būtina sustabdyti korupciją ir Aids epidemiją.

- **Šveicarija** įteikė oficialų prašymą istoti į Jungtines Tautas. Balsuotojai Šveicarijoje dar kovo mėnesį pasisakė už įsijungimą, nors Šveicarija ir toliau pabrėžia būsianti neutrali tarptautiniuose ginčuose.

- **Zimbabvės** prezidentas Mugabe įspėjo baltuosius ūkininkus, kad jų žemė bus konfiskuojama ir išdalinama juodiems žemdirbiams. JAV Valstybės departamentas skundžiasi, kad juodi ūkininkai Zimbabvėje dar neišmoko ūkininkauti plačiu mastu. Jiems nepadeda ir šių metų sausra. Šalis priima paramą iš užsienio

maistu, tačiau išvaro patyrusius žemės savininkus.

- **Kinijos** spauda paskelbė, kad uždarytose anglies kasyklose vėl žuvo nelegaliai ten dirbę angliakasiai. Šiomet Kinijoje žuvo jau 3,500 angliakasių, visi Jixi rajone, kur darbo sąlygos dar blogesnės už Ukrainos.

- **Afganistane** pradėjo veikti “Padorumo skatinimo ir kovos su ištvirtimu” ministerija, kuriai vadovauja 35 metų amžiaus Razi Kabuli. Jo įstaiiga prižiūrės, kad būtų laikomasi islamo įstatymų, tačiau nesi laikys Taliban prievartos taisyklių, o tik skatins padorumą, cenzūruos filmus, stebės kosmetikos vartojimą, draus “modernius” drabužius, viešas moterų pirtis, lošimą kortomis.

- **Izraelio** premjeras Sharon pasakė griežtą kalbą televizijoje, pabrėždamas, kad taikos negalima laukti, kol palestiniečiams vadovaus dabartinė vyriausybė. Jis ypač kritikavo PLO vadą Arafat. Izraelio kariuomenė Nablas mieste sunaikino bombų gaminimo įrengimus, nužudė bombų gaminimo specialistus.

- **Pakistane** labai sumažėjo gyvenančių ir dirbančių amerikiečių skaičius. Karachi mieste

uždarytas JAV konsulatas, ambasadorė Wendy Chamberlin sugrįžo namo.

- **Naujasis Kolumbijos** prez. Alvaro Uribe pasiėmė jam konstitucijos numatytą galią pakelti “karo mokesčius”. Gynybos ministrė Lucia Ramirez paskelbė, kad kariuomenė bus padidinta dar 6,000 karių, 10,000 policininkų. Prezidento inauguracijos dieną komunistiniai sukilėliai apšaudė minosvaizdžiais sostinės centrą. Sprogimai nepasiekė savo tikslo. Minos sprogo daugiausiai Bogota miesto lušnyuose, žuvo 14 žmonių. Miesto meras Antanas Mockus, kurio štabas sugavo maištininkų radijo pokalbių, pranešė, kad apšaudymas buvo FARC sukilėlių darbas. Civilinis karas Kolumbijoje tęsiasi jau 40 metų. Valstybė pergyvena didelius nuostolius, nes prieš ją kovoja apie 16,000 kovotojų. Tvirtinama, kad sukilėliai naudoja strategiją, išbandytą Šiaurinės Airijos teroristų.

- **Rusija** atsisakė savanorių patarėjų Taikos Korpuso iš Amerikos siunčiamų patarnavimų. Spauda tvirtina, kad korpuso patarnavimai nėra Rusijai naudingi, nes jo nariai patys mažai ką išmano.

PREZIDENTŪROJE APTARTAS HOLOKAUSTO PROJEKTAS

Vilnius, rugpjūčio 20 d. (ELTA). Holokausto kapaviečių žymėjimo projekto įgyvendinimą Lietuvoje Prezidentas Valdas Adamkus aptarė priėmęs Didžiosios Britanijos Lordų rūmų narį lordą Janner of Braunstone.

Šį projektą, kaip informuoja ELTA, remia Didžiosios Britanijos ambasada Lietuvoje ir Lietuvos Kultūros ministerija, jam vadovauja lordas Janner of Braunstone. Prezidentas V.Adamkus yra Holokausto kapaviečių žymėjimo projekto globėjas.

Lietuvoje yra 175 žydų Holokausto memorialinės vietos, kurios bus paženklintos paminklinėmis kelio rodyklėmis.

Lordas yra Holokausto švietimo fondo Baltijos šalių Holokausto kapaviečių komiteto pirmininkas. Komiteto veiklos tikslas - pažymėti visas Holokausto kapavietes Baltijos valstybėse.

Lietuvos vadovas taip pat supažindino Didžiosios Britanijos Lordų Rūmų narį su Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą ir NATO procesu, pristatė šalies ekonominę būklę.

KOVINĖ PARENGTIS ATITIKS NATO REIKALAVIMUS

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus pavedė Lietuvos kariuomenės vadui parengti Laikinąją ginkluotųjų pajėgų kovinės parengties ir aliarmų sistemos projektą, atitinkantį NATO šalių kariuomenėse naudojamas parengčių sistemas. Prie naujos kovinės parengties ir aliarmų sistemos, kaip praneša ELTA, Lietuva turėtų pereiti nuo šių metų spalio 1 dienos.

Ginkluotųjų pajėgų kovinės parengties ir aliarmų sistemos projektą Kariuomenės vadas turės pateikti tvirtinti Krašto apsaugos ministrui. Šiuo metu Lietuvoje galioja 1994 metais patvirtinta krašto apsaugos sistemos kovinės parengties pakopų įvedimo tvarka.

NEPRAŽYDUSI LAISVĖ

Karolis Milkovaitis

Prieš eilę metų - dar soviet-mečiu, vieno minėjimo metu kalbėtojas pranašavo, kad po-sovietinė Lietuva skirsis nuo 1918 metais iškovotosios, kaip toji skyrėsi nuo 1795 metų Lie-tuvos. O visuotinėje politinių mokslų literatūroje yra užuo-mina, kad “vienos kartos auk-lėjimas yra sekančios visuotinė kryptis”. Kad tai tikra tiesa, bent mūsų tautos atveju, labai tiksliai pasitvirtino.

Po 1918 metų, nors kairių-jų, lenkų bei kitų atskalų truk-domas, Lietuvoje po kelių me-tų pražydo ir vyravo tautinis susipratimas, turintis sveiką politinę kryptį. Bet 1991 me-tais laisvę atgavusioje Lietuvo-je tų dorybių dar pasigendame, valstybinės laisvės medis dar pilnai nepražydo.

Po 1991 metų išeivijos lie-tuvius pasiekiančios žinios by-lojo apie eilę negerovių Lietu-voje. Susirūpinimui aštrėjant ir nuotaikoms blogėjant tada spaudoje raginau susivaldyti, neteisti, būti kantriais ir nenu-traukti su tauta broliškų ryšių. Rašiau: “Gero lietuvio sąvoka, mūsų atveju, yra išimtinė, nes tautai visą pusšimtį metų ken-tėjus žiaurios komunistinės priespaudos ir nutautinimo pro-pagandos antpuolį, negalime tikėtis, kad žmonių įsitikinimai išliktų nesužaloti ir per viene-rius ar dvejus metus susilygin-tų su mūsų, atseit Kudirkos, Basanavičiaus, Maironio, Vaiž-ganto puoselėta tautinio įsiti-kinimo dvasia. Galvojau, kad Lie-tuva dar randasi persiorgani-zavimo laikotarpyje, bet atsi-gaus ir po “triukšmingo pava-sario” padėtis pasitaisys.

Bet praėjo 11 metų nuo laisvės atgavimo, tačiau page-rėjimo ženklų mažai ne tik krašte, bet ir santykiuose su

išeivija, kas ir privertė nuomo-nę pakeisti. Iš pradžių Lietuva net nenorėjo mus pripažinti ly-giateisiais lietuviais, tartum mes būtumėm koki nežinomi džiunglių tvėriniai. Mūsų tele-foniniai pasikalbėjimai su krašte gyvenančiais giminėmis buvo valdžios klausytojų seka-mi, net nutraukiami. Nuosavy-bę atgauti Lietuvoje beveik ne-buvo vilties. Vyriausybė ir sei-mas pilni neva buvusių komu-nistų, nors iš kai kurių veiksmų neatrodo, kad jie yra “buvę” ir dabar jau nepavojingi. Buv. prezidentas (dabar ministras pirmininkas) buvo Lietuvos Komunistų partijos generalinis sekretorius, Gorbačevo aki-vaizdoje raginęs lietuvius ne-siekti nepriklausomybės. Kraš-te nuolatinis nesugyvenimas, tarpusavio ir tarporganizacinės rietenos, sukčiavimas, vagys-tės... Ne tuščiai Amerikoje be-silankantis buvęs politinis kali-nys prelatas Alfonsas Svarins-kas pareiškė: “Blogio imperija (Lietuvoje) nežuvo - ji tik pakei-tė formas” (Draugas 139 nr.).

Lietuvos broliai mus - išei-vius laiko atsilikėliais, bemoks-liais, jiems neprilygstančiais. Bet nepaisant to, jų rankos visą laiką atkištos - duok. Mes, išei-vijos lietuviai, Kraštui paauko-jom nesuskaitomus tūkstan-čius dolerių, bet retai išgirdo-me padėkos žodį, ypač iš ko-munistmečio išauklėtos kartos. Tai yra vienas komunistinio auklėjimo padarinių. Jie, anot vienos mano mokytojos, neturi “dvasios inteligencijos”, kitais žodžiais - išsiauklėjimo.

Daugelis krašto lietuvių da-bar atvyksta mus aplankyti. Ta-čiau pagrindinis to apsilanky-

mo tikslas dažniausiai yra ne geravalis, bet pasipinigauti, iš-naudoti. Bet mes, ilgai ir nuo-širdžiai visomis išgalėmis ko-voję už Tėvynės laisvę, nenori-me būti laikomi tautos posū-niais ir podukromis, ir nenori-me būti žinomi kaip lengvo pasipelnymo versmės.

Ne tokios Lietuvos mes il-gėjomės, ne už tokią kovojo-me. Ir ne tokį lietuvių, daugiau kaip 50 metų kentėjusį raudo-nąją priespaudą, mes išivaizda-vome. Dauguma sesių ir brolių Lietuvoje lietuviškai kalba, bet ne lietuviškai galvoja. Ir jie mus, išeivius, kritikuoja ir iš mūsų pasityčioja.

Štai vienas jų mėgiamas, išeivius apibūdinantis patyčios deimančiukas: “auksinės kiau-lės”, atseit, jie yra pasiturintys, bet nuvykus neskuba mums at-kišti tūkstantinę ant sidabrinės lėkštės.

Kitas jaunuolis priekaištin-gai išlieja savo nepasitenkini-mą: “Jeigu nuvykęs į Ameriką turi linkčioti prieš 70 metų am-žiaus senį, tai geriau pasilikti Lietuvoje”.

Teko girdėti, kaip iš Ameri-kos viešnagės gerokai pasipi-nigavęs jaunuolis kritikavo sa-vo dėdę, pas kurį viešėjo. Gir-di, “dėdė turi pinigų, bet yra mažamokslis ir nesuprantu, kaip jis galėjo susikrauti tokį turtą. Bet, kas, svarbiausia, jis drįsta mane pamokyti, kaip mes Lietuvoje turime gyven-ti”. Koks įžulumas! Jeigu jie Lietuvoje viską taip gerai žino ir jiems patarimų nereikia, tai kodėl visas gyvenimas ten be-veik neeina pirmyn, bet, kaip toje dainelėje, “suk, suk ratelį, bet vis į kairę pusę...”?

Na, sutinkame, kad dabar Lietuvoje yra daugiau šviesuo-lių. Bet atsiminkime kodėl. Ogi todėl, kad komunistinė Rusija melu ir smurtu užgro-busi Lietuvą, didžiulę dalį mū-sų šviesuomenės ištrėmė į Si-birą ir sunaikino. Ar tie Lietu-vos “narsuoliai” tą baisią tau-tos tragediją jau užmiršo?

Taip, jie Lietuvoje kalba lietuviškai, bet galvosenoje apstu svetimos, geram lietu-viui nepriimtinos, tautai kenks-mingos, dvasios.

Visi giedame “Lietuva, tė-vyne mūsų”, bet gyvenimo tik-rovė mums ką kitą byloja. Lie-tuvos žemėje gyvenančių jos vaikų - mūsų tikrų brolių ir se-sių mums rodomas mostas ne-turi ne tik giminietiško jaus-mo, bet ir bet kokio prielanku-mo šilimos. Mes pirmieji ištie-sėme brolišką meilės ranką, bet ji atstumiamą. Ir apima ap-maudas, ir pradedi galvoti: Tu, Tėvyne, nepakitai, bet tavo pokario prieauglis nuėjo šun-keliais bei kitokiais klystke-

CHICAGO, IL

JURGIO JANKAUS KNYGA

Teresė ir Algimantas K. Landsbergiai, Upper Marlboro, MD, atsiuntė 35 dol. auką, skirtą a.a. rašytojo Jurgio Jankaus užbaigtos knygos “Pušis” išleidimui. Džiaugiasi, kad Rašytojų draugija rūpinasi jo knygos išleidimu. Toliau jis rašo, kad, kol Jankus gyveno pas sūnų Virginijos valstijoje, kiek sąlygos ir sveikata leido, jis mielai dalyvavo lietuviškuose kultūriniuose renginiuose, buvo LB narys (Washington). Landsbergiai turėjo progą jį aplankyti penkias savaites prieš jo mirtį su Maironio literatūros muziejaus Kaune muziejininke Virginija Paplauskiene ir jos vyru Antanu. Virginija įrašė pasikalbėjimą su rašytoju, kuris buvo gerame ūpe, parodė, kaip jis pusiau gulščias rašo “Pušį” (kurią baigė tris dienas prieš mirtį). Landsbergiai buvo paskutiniai lietuvių aplankę rašytoją Jankų. Jo sūnus Almis ir marti Jeanne (taip kaip anksčiau marti Danutė Detroite) su didele meile ir rūpesčiu Jurgį Jankų prižiūrėjo ir globojo.

Birutė ir Juozas Briedžiai, Chicago, IL., lietuviško žodžio rėmėjai, atsiuntė 100 dol. auką, skirtą a.a. J. Jankaus knygos “Pušis” išleidimui.

Joana M. Vaičiulaitienė, Bethesda, MD, atsiuntė 100 dol. auką su prieraišu: “Šiuo (100 dol.) prisidedu prie mano bičiulio a.a. Jurgio Jankaus “Pušies” knygos išleidimo”.

Dalia ir Jaunis Gilvydžiai, Franklin, MI, atsiuntė 50 dol. auką, skirtą a.a. rašytojo J. Jankaus knygos “Pušis” išleidimui.

Julia ir Jonas Kučinskai, Sunny Isles Beach, FL., atsiuntė 50 dol. auką, skirtą a.a. J.Jankaus knygos “Pušis” išleidimui.

Vladas Staškus su sesute **Irena Laurus**, Redford, MI, atsiuntė 30 dol. auką, skirtą a.a. J. Jankaus knygos “Pušis” išleidimui, linkėdami geros sėkmės gražiame darbe.

Poetai - **Irena Geležienė**, Hickory Hills, IL, ir **dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis**, Chicago, IL, atsiuntė po 20 dol. auką.

Aukas galima siųsti Lithuanian Writers Association vardu, c/o Stasys Džiugas, 5729 Edge Lake Dr. Oak Lawn, IL 60453-4509.

KNYGOS - FONDUI

Nijolė ir Alfredas Urbai, gyvenantys Chicago Ridge, IL, padovanojo Stasio Džiugo knygų fondui Encyclopedia Britanica su metų priedais, viso 52 tomus. Taip pat pilną 20 tomų The Annals of America ir daug kitų vertingų knygų ir leidinių ang-lų kalba. Nijolė daugiau kaip 30 metų mokytojavo amerikiečių pradžios mokyklose, o Alfredas dirbo mažoje specialioje firmoje kaip dalininkas. Šiuo metu abu išėję į poilsį. Alfredas yra prisiekęs golfo žaidėjas. Kiekvienais metais jis dalyvauja ir Lietuvių fondo metinių žaidynių turnyre, praėjusių metų antrosios vietos laimėtojas.

liais, ir kalba kita, mums nesu-prantama kalbos tarme.

Skausmo ir nusivylimo durklas veria širdis, nes mato-me, kad mūsų pastangos, mū-sų fizinė bei dvasinė auka, mūsų demonstracijos, mūsų peticijos prezidentūroms, mi-nisterijoms bei kitoms val-džios įstaigoms, mūsų širdgėla ir lūkesčiai Lietuvoje nesu-prantami ir neįvertinami. At-rodo, kad kai kurie Krašto “patriotai” net galvoja, kad mes - išeivijos lietuviai, turė-tumėm jų atsiprašyti už pasi-traukimą nuo raudonojo bude-lio virš galvų iškeldo kalavijo.

Suprantame, kad tai yra pokarinės kartos lietuvio, iš-auklėto sovietinio komunizmo įtakoje galvosena. Galėtumėm tai pateisinti, jei matytumėm kitėjimo pastangų ženklus. Bet jų nematyti.

Vienas rimtas vyresnio amžiaus kunigas, neseniai iš Amerikos grįžęs nuolatiniam apsigyvenimui Lietuvon, laiškė rašo: “Grįžau į savo kraštą, bet čia daug kas pasikeitę, tu-riu daug ką išmokti...”

Kame to pasikeitimo prie-

žastis, prieš kurį laiką gana tiksliai atsakė prel. J. Šaraus-kas “Catholic Digest” žurnale: “Sovietų pavergtos tautos, nors ir atgavo laisvę, bet dau-gumoje jų dar vyrauja sovieti-nis mentalitetas. Po komunis-tinės Rusijos žlugimo dar yra didelis skirtumas tarp rytų ir vakarų Europos pagrindinių žmogaus vertybių supratimo”, t. y., trūksta vakarietiško inte-lekto sampratos”.

Galvojome, kad laisvė at-neša džiaugsmą, bet tikrovė parodė visai kitą, mums sveti-mą veidą. Laisvė automatiškai neatnešė žmonėms tikėtosios laimės. Be moralinės atsako-mybės jausmo, be socialinio teisingumo ir be tvirto žmo-gaus vertės bei visuotinių ver-tybių supratimo, laisvė veda prie pilietinės suirutės ir į pa-vojų stato krašto bei asmens saugumą.

Tikime į posakį, kad laikas gydo žaizdas. Bet jos užgis, kada tauta išsivaduos iš sveti-mos įtakos. Tada bus vieninga ir laiminga lietuvių tauta, ir pažangi bei pavyzdinga Lietu-vos valstybė.

Kaziuko mugėje Vilniuje.

Ž. Beliausko nuotr.

CLEVELAND, OH

AMERIKIEČIŲ DĖMESYS LIETUVIŲ KULTŪRINIAM DARŽELIUI

National Trust for Historic Preservation Conference at Convention Center
October 8 - 13 Cleveland, Ohio

Lietuvių Kultūrinių darželių d-jos narių grupė birželio 2 d. lankėsi Holden Arboretum ir gėrėjosi rhododendronų ir azalėjų žydėjimu.

Šios organizacijos tikslas apsaugoti ir rūpintis istoriniais objektais. Konferencijos dalyviai lankys Clevelando istorines vietas tarpe jų Rockefeller parką ir pasirinko Lietuvių kultūrinį darželį - tai yra didelė garbė mums lietuviams už Jų tokią gražų žestą. Konferencijos dalyviai grupėmis, maždaug 50 asmenų grupėje, lankys - apžiūrės Lietuvių kultūrinį darželį spalio 8-13. Penkias dienas pagal jų sudarytą tvar-

karaštį. Pageidauja, kad tuo laiku darželį atstovautų lietuviai, pora su tautiniais rūbais.

LKD draugijos komitetas pasirūpins, kad šis įvykis būtų atliktas pagal šios organizacijos pageidavimus.

Šia proga verta paminėti LKD d-jos veiklą ir jos renginius. Š.m. vasaros popietė buvo birželio 2 d. Holden Arboretum patalpose ir verandoje - "patio". Čia renkasi darželių nariai jų draugai ir

visi kurie domisi gražia gamta, komiteto narės vaišina visus arbata ir pyragaičiais. Popietė nemokama visiems darželio nariams.

Š.m. rugsėjo 7 d. LKD komitetas rengia paslaptinę vakarą The Henn Mansion 23131 Lakeshore Blvd. Euclid, Ohio. Pradžia 5:00 v.v. Tylios varžybos 5:30 v.v. Meninė programa 7:00 v.v. Dėl informacijos prašome skambinti Gidonei Steponavičienei (440) 729-1796. Šio parengimo tikslas sukelti lėšas darželio išlaikymui ir priežiūrai. Darželio išlaidos kasmet didėja. Savanorių talka darželiui tai jau praeitis. LKD draugijos komitetas su pirmininku K. Steponavičium deda visas pastangas, kad mūsų darželis būtų tinkamai prižiūrimas, ir įvertintas National Trust for Historic Preservation.

Tad Clevelando organizacijos ir visuomenę kviečiame remti Lietuvių kultūrinį darželį - mūsų visų tautinį paminklą.

Vincas Apanius

Lietuvių kultūrinių darželių d-jos vasaros popietė Holden Arboretum birželio 2 d. Nuotraukoje iš kairės: Vincas Apanius, Kęstutis Steponavičius, kun. Gediminas Kijauskas ir Jurgis Šenbergas.

PHILADELPHIA, PA

Lietuviškas jaunimas džiaugėsi Philadelphijos LB Lietuvių dienu piknike.

R. Gedeikos nuotr.

CHICAGO, IL

• **J.E. Lietuvos Respublikos prez. Valdo Adamkaus** paskaita "Lithuanian Foreign Policy and Security Issues" bus rugsėjo 9 d., kurią rengia Chicago Council of Foreign Relations Hotel Inter-Continental patalpose, 505 N. Michigan Ave. Čikagoje. Pradžioje 5:30 val. popiet lengvi užkandžiai, apmokamas baras ir 6:00 val. vak. paskaita ir diskusijos. Lietuviams bilieto kaina 15 dol. Juos galima užsisakyti Balzeko lietuvių kultūros muziejuje telefonu: 773-582-6500.

• **Amerikos Lietuvių taryba** prašo veikti dabar, prašant savo valstijų narius JAV Kongrese, kad nedvejodami pasisakytų už Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimą į NATO organizaciją.

Kun. G.Kijauskas, SJ, skaitė maldą ir laimino sukaktuvininkus Onutę ir Vacį Ročiūnus. G. Juškėno nuotraukos

KELIAS TOLIMAS, BET MIELAS...

*Kas bernelio sumislyta,
Bernužėlio sudūmota,
Aukso žiedelį nukaldinti
Ir mano vardelį išmušdinti.*

Prieš 50 metų Vacys Rociūnas tą žiedelį užmovė ant Onutės Matusevičiūtės pirštelio. Šių metų rugpjūčio 10 dieną gražų saulėtą popietį suvažiuavo gausus būrys bičiulių ir giminių atšvęsti Onutės ir Vacio 50 m. vedybinę sukaktį, Independence, Ohio. Jų sodybos didelių medžių pavėsyje prie žydinčių jurginų visi pasidalino dabarties ir praeities mintimis.

Rociūnai išaugino tris dukras kaip liepas: Vidą, Kristiną ir Ligiją. Dabar į namus sugrįžo dukterys Vida ir Kristina su vyru ir šeima: 3 gražiais sūneliais. Ligija šiuo metu su šeima lanko Lietuvą.

Onutė pakvietė visus į namus pasivaišinti. Ten laukė stalai su visokiom gėrybėm: šaltais ir šiltai užkandžiais bei įvairiausiai daržovių patiekalais. Visi su jais sugrįžo prie stalelių sodybos pavėsyje. Vėliau dukra Kristina pasveikino tėvus ir perskaitė tėvo ir mamos biografijas. Vacys yra žinomas nuo jaunų dienų spaudos darbuotojas. Dažnai skaitome jo įdomius straipsnius. Onutė užaugino dukras, o joms ištekėjus, tapo Cleveland

Clinic farmacininke. Dabar jiedu yra pensininkai. Aktyviai dalyvauja Clevelando renginiuose ir jau 6 kartus lankė gausias gimines Lietuvoje. Dukrų paprašytas, klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, perskaitė maldą ir suteikė Vaciumi ir Onutei palaiminimą. Svečiai sugiedojo Ilgiausių metų!

Vacys pakvietė Onutės brolių Steponą Matą pasidalinti išpūdžiais iš jo šios vasaros kelionės po Lietuvą. Jis iš ten grįžo prieš porą dienų ir parsivežė labai malonius išpūdžius. Vilniuje statoma daug naujų aukštųjų pastatų. Kaune jis aplankė Jėzuitų gimnaziją. Ten daug pataisytų patalpų, bet dar reikės praplėsti klases naujiems mokiniams priimti. Daug dienų jis praleido tėviškės ūkyje, kurį drauge su Onute paveldėjo. Ūkis dabar yra puikiai gero ūkvedžio sutvarkytas. Daug naujų įrengimų bei pastatų.

Viešnagės svečiai šeimininkių vėl buvo pakviesti prie vaišių stalų. Ten, kaip magiškos lazdelės pamojimu, stalai buvo apkrauti visokiais skanėstais. Viduryje vyravo puikus raguolis, riešutinis tortas, spurgos ("pončkos"), pyragaičiai ir kvapni kava.

Vaciumi ir Onutei linkime daug sveikų ir ilgiausių metų!

G.Juškėnas

Sukaktuvininkus Onutę ir Vacį Rociūnus sveikino dukros Vida ir Kristina, šalia kun. G. Kijauskas, SJ, ir dr. A. Čepulis.

MOKSLO METŲ PRADŽIA

AUŠROS aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokslo metai prasidės **šeštadienį, rugsėjo 7 d.**, 9:00 v.r. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos patalpose, 18022 Neff Rd., klasėse prie scenos. Į mokyklą kviečiami lietuviškai kalbantys 13-17 m. amžiaus mokiniai, baigę lituanistinės mokyklos 8-ąją skyrių arba tolygaus lituanistinio išsilavinimo, įskaitant neseniai atvykusius iš Lietuvos. Dėl informacijos ir registracijos kreipkitės į mokytoją Vidą Bučmienę, tel. 216-481-0653.

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVA SPARČIAI ŽENGIA NATO KRYPTIMI

Vilniuje viešintis JAV Atstovų rūmų Tarptautinių ryšių komiteto Europos pakomitečio pirmininkas Elton Gallegly užtikrino stabilią JAV Kongreso paramą NATO plėtrai.

Kaip praneša ELTA, susitikimuose su užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu ir krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi kongresmenas pabrėžė, kad Lietuva padarė didelę pažangą ir sukūrė gerą pagrindą šalies integracijai į sąjungą.

Ministras A.Valionis pažymėjo, kad integruodamasi į NATO Lietuva siekia veikti kaip JAV ir NATO sąjungininkė. “Lietuvos integracinis procesas ir mūsų dvišaliai santykiai vertintini ne tik kaip santykiai tarp sąjungininkių, bet ir kaip nuoširdaus draugiškumo santykiai”, - A.Valionį papildė E.Gallegly.

Kongresmenas pažymėjo, kad, artėjant Prahos viršūnių susitikimui, nė vienas užsienio politikos klausimas nėra taip intensyviai svarstomas Kongrese, kaip NATO plėtra. Jis atkreipė dėmesį, kad prie to prisidėjo ir itin aktyvios Lietuvos pastangos.

E.Gallegly išskyrė svarbiausius kriterijus, pagal kuriuos vertintinos šalys kandidatės. Tai pasiryžimas vykdyti prisiimtus įsipareigojimus, indėlis į saugumo užtikrinimą bei vyriausybių skaidrumas. “Vertindamas Lietuvą pagal šiuos kriterijus, nematau jokių problemų”, - teigė kongresmenas. “Jūsų valstybėje matoma pažanga visose srityse ir jei jau šiandien reiktų balsuoti dėl naujų narių priėmimo, tai, mano vertinimu, Lietuva būtų šio sąrašo pradžioje”, - sakė jis.

“Lietuva iš tiesų gali didžiuotis pažanga, kurią pasiekė integracijos procese, ir todėl gali tikėtis optimistinių Prahos rezultatų. Optimizmas yra varomoji jėga siekiant teigiamų rezultatų”, - pabrėžė kongresmenas.

Pasak ministro L.Linkevičiaus, su naryste NATO siejama Lietuvos saugumo strategija. Todėl itin svarbu, kad saugumo klausimais priimti sprendimai buvo kruopščiai apsvarstyti ir priimti, sutarus pagrindinėms politinėms partijoms.

Kalbėdamas apie Lietuvos kariškių pasirengimą NATO, L.Linkevičius pažymėjo, kad svarbios karinės pamokos prasidėjo jau 1994 metais, kai Lietuvos taikdariai NATO šalies Danijos bataliono sudėtyje išvyko tarnauti į pirmąją misiją Kroatijoje. Per praėjusį laiką taikos palaikymo misijose pabuvojo apie tūkstantį karių.

Krašto apsaugos ministerijos teigimu, Aljanso ekspertai taip pat palankiai vertina Lietuvos kariuomenės pertvarką, jos galimybes veikti kartu su kitų šalių karinėmis pajėgomis.

ŽYDUS IŽEIDĖ LIETUVOS FUTBOLO ŽIŪROVAI

BNS, 2002 rugpjūčio mėn. 22 d. Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius pareiškė pasipiktinimą lietuvių futbolo aistruolių antisemitiniais veiksmais per Kaune vykusias draugiškas Lietuvos ir Izraelio nacionalinių rinktinių varžybas.

Per rungtynes, kurias Lietuvos rinktinė 2:4 pralaimėjo Izraelio vienuolikei, lietuviai aistruoliai iškėlė plakatą su teroristinės palestiniečių organizacijos “Hamas” pavadinimu, Palestinos vėliavą bei skandavo nacių šūkį “Juden, raus!” (žydai, lauk!).

Lietuvos žydų bendruomenės pirmininko vertinimu, futbolo aistruoliai jau kelintą kartą viešai pademonstravo savo antisemitines pažiūras bei nepagarbą priešininkų komandai.

“Lietuvai tokie dalykai nedaro garbės einant į Europos Sąjungą ir NATO, be to, panašūs incidentai jau tampa sistema. Futbolo federacija ir visuomenė turėtų griežčiau į tai reaguoti”, - BNS sakė S.Alperavičius.

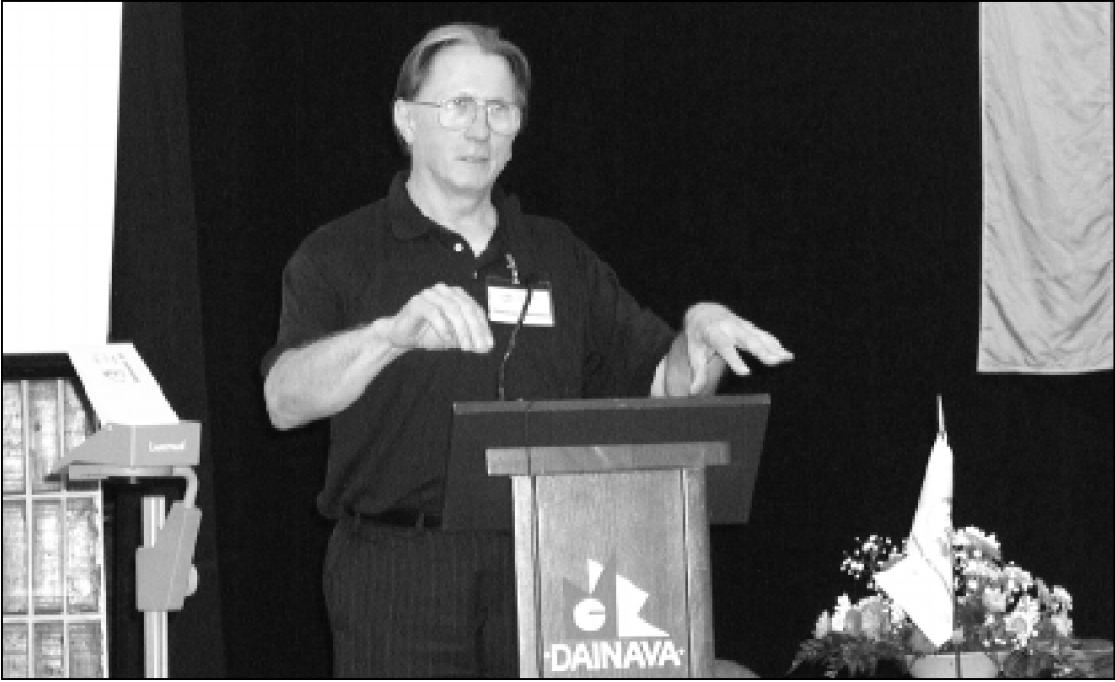
Tačiau Lietuvos futbolo federacijos prezidentas Liutauras Varanavičius BNS pareiškė, kad neišgirdo jokių pretenzijų iš Izraelio komandos vadovų ir atmetė LŽB pirmininko priekaištus. “Čia yra vieno žmogaus, kuris pasiskelbė, jog atstovauja visai žydų bendruomenei, problema”, - BNS sakė L.Varanavičius.

S.Alperavičiaus vadovaujama LŽB yra didžiausia Lietuvos žydų visuomeninė organizacija.

Lietuvos futbolas kartą jau patyrė sankcijas dėl aistruolių antisemitinių išpuolių. Po žydus ižeidžiančių šūkių per praėjusiais metais Vilniuje vykusias Vilniaus “Žalgirio” ir Tel Avivo “Makabi” rungtynes Europos futbolo asociacijų sąjunga (UEFA) “Žalgirio” klubui skyrė 10 tūkst. Šveicarijos frankų (apie 24 tūkst. litų) baudą. Lietuvos futbolo federacijos vadovybė tuomet atsiprašė žydų bendruomenės dėl incidento.

Šiomet balandį viešojo įstaiga “Krepšinio arena” atsiprašė LŽB už grupės jaunuolių skanduotus antisemitinius šūkius per Vilniuje kovo pabaigoje vykusias R.Saportos taurės rungtynes, kuriose Vilniaus “Lietuvos rytas” žaidė su Jeruzalės “Hapoel” komanda. Per rungtynes Kaune policija greitai pašalino antisemitinius lozungus.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Kalba JAV LB vicepirmininkas ir organizacinių reikalų vadovas Romualdas Kriaučiūnas. Ž. Beliausko nuotr.

TARPTAUTINIS
KONGRESAS
“KOMUNIZMO
NUSIKLATIMŲ
ĮVERTINIMAS”

THE INTERNATIONAL
CONGRESS ON
THE EVALUATION
OF CRIMES
OF COMMUNISM

KREIPIMASIS Į PASAULIO LIETUVIUS

Mieli tautiečiai,

Kaip žinote 2000 metais Vilniuje įvyko istorinis tarptautinis Kongresas “Komunizmo nusikaltimų įvertinimas”, o Kongreso įsteigtas tarptautinis Tribunolas pasvėrė komunizmo nusikaltimus ant Temidės svarstyklių. Deja, tai buvo visuomeninis tarptautinis renginys, o ne tarpvalstybinis. Komunistinio genocido aukų ir rezistencijos organizacijų Lietuvoje sujungtomis jėgomis sušauktame Kongrese pasisakė atstovai iš 25 valstybių. Tribunolas iš klausė 15 valstybių pateiktus kaltinimus apie komunistų nusikaltimus prieš tautas ir asmenis.

Kongresas ir Tribunolas apvainikuotas 2002 metais 983 puslapių knygos “Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas” išleidimu. Pirmoje dalyje pateikta Kongreso dokumentacija, antroje - Tribunolo veikla ir nuosprendis. Tai gausiai iliustruota knyga yra **ne tik informacijos šaltinis, bet ir paminklas komunizmo aukoms bei tiesos ginklas tylos uždangai pralaužti.**

Lietuviškas knygos variantas plačiai sklinda Lietuvoje, pasirododamas ir užsienyje. Knyga anglų kalba išleista tam, kad Kongrese nuskambėjęs 25 valstybės atstovavęs balsas ir Tribunole išgirsti 15 tautų komunizmo aukų liudijimai pasklistų pasaulyje. Tuo tarpu knyga anglų kalba, suprantama, neturės plačios rinkos Lietuvoje, bet svarbu, kad ji pakliūtų ypač į viešosios nuomonės sudarymo aplinką užsienyje.

Todėl kviečiame tautiečius užsienyje būti GARBĖS KNYGNEŠIAIS - nedelsiant užsisakyti šią knygą ir, kur įmanoma, gauti kitų užsakymų. Būtina ją paskleisti pasaulyje, nes jos sandėliavimas Lietuvoje nepavers melo į tiesą. Kai kur yra susidaręs požiūris, kad Lietuvoje vyko tik nacinis genocidas, o raudonojo lyg ir nebūta.

Antikomunistinį Kongresą ir Tribunolą vieningai ruošusių komunistinio genocido aukų ir rezistencijos organizacijų Lietuvoje vardu SESES ir BROLIUS lietuvius užsienyje prašome perimti šių “lenktynių” estafetę iš tautiečių Lietuvoje rankų. Tik Jums įmanoma šią tiesos ir teisingumo šaukiančią knygą anglų kalba plačiai paskleisti pasaulyje.

Anglų kalba paskubintą išleidimą, kad ir mažu tiražu, paskatino noras pakliūti į garsiąją Frankfurto (Vokietija) knygų mugę, kuri įvyks šiais metais spalio mėnesį. Dėl šios priežasties, turėdami knygos spaustuvės neabejotiną pasitikėjimą, knygą išleidome skolon. Mums būtų didelė parama, jei užsienio lietuviai kuo skubiau užsisakytų šią knygą ir kitus paragintų tai padaryti.

Jūs, mieli tautiečiai, žinote kur nukreipta knyga labiausiai padės TIESAI atstatyti ir Lietuvos Respublikos NEPRIKL AUSOMYBEI įtvirtinti.

Knyga “Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas” su paruošimu ir persiuntimu oro paštu registruotai kainuoja: - anglų kalba - 40 JAV dolerių arba tolygios vertės kita valiuta; - lietuvių kalba - 25 JAV doleriai arba tolygios vertės kita valiuta.

Įstaigų, organizacijų bei asmeninius banko čekius prašome rašyti vardu: **Komunizmo nusikaltimų tyrimo paramos fondas**, valiutinė sąsk. 10035322530. Čekio nugarėlėje nurodykite “Tik indėliui” arba “For deposit only”. Laiškus su čekiais ir įskaitomais knygų gavėjų adresais prašome siųsti šiuo adresu: Komunizmo nusikaltimų tyrimo paramos fondas, p/b 17, Gedimino pr. 7, LT-2000, Vilnius.

Išgalintieji pridėti (į tą pačią banko sąskaitą) auką, kuri padėtų greičiau išplatinti anglų kalba knygą ir ją plačiau paskleisti bei įgalintų lietuvių iniciatyvos praplėtimą į kitas tautas.

Iš anksto dėkodami GARBĖS KNYGNEŠIAMS už neįkainojamos vertės talką, linkime sėkmės šiame ir kituose darbuose Lietuvos nepriklausomybei ir tautos laisvei įtvirtinti.

Tarptautinio Kongreso “Komunizmo nusikaltimų įvertinimas” organizacinio komiteto pirmininkas Vytautas Miliuskas, pavaduotojai Arturas Flikaitis, Povilas Jakučionis, nariai Adomas Lukaševičius, Vidmantas Samys, Jonas Čeponis, Antanas Lukša, Vytautas Balsys.

Kongreso sąskaita JAV doleriais. Gavėjas: Komunizmo nusikaltimų tyrimo paramos fondas, Gedimino pr. 15, Vilnius. Gavėjo sąskaitos numeris: 10035322530. Gavėjo bankas: Lithuanian Savings Bank (Hansa-LTB), Vilnius. SWIFT: HABA LT 22. Bankas korespondentas: Bankers Trust Company, New York. SWIFT: BKTR US 33. FED/ABA 021001033

GEDIMINO ORDINAS AMERIKIEČIUI GYDYTOJUI

Dr. Jerold Goldberg apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordinu.

Milijoninio tiražo Cleve-
lando dienraštis “The Plain
Dealer” sekmadieninėje lai-
doje patalpino ilgoką straipsnį
apie vietinį gydytoją, kuris
buvo apdovanotas labai gar-
bingu Lietuvos Didžiojo Kuni-
gaikščio Gedimino ordinu už
nuopelnus Lietuvai. **Dr. Jerold
Goldberg** eina Case Western
Reserve universitete odontolo-
gijos fakulteto dekanu pareigas
ir bendradarbiauja medicinos
fakultete. Tarp kita ko minima,
kad iš jo motinos pusės jis turi
lietuviškas šaknis.

Lietuvos Respublikos pre-
zidentas Valdas Adamkus jį
apdovanojo Didžiojo Lietuvos
Kunigaikščio Gedimino ordi-
nu, pagerbdamas jį už jo huma-
niškas pastangas Lietuvoje.
Goldberg pareiškė, kad pagrin-
dinis jo misijos tikslas yra tren-
niruoti Lietuvos gydytojus ir
slauges, darant labai kompli-
kuotas galvos ir veido operaci-
jas. Goldbergą medaliui nomi-
navęs “Vilties Partnerystės”
administratorius dr. Gintautas
Sabataitis tvirtina, kad niekas
nėra daugiau tokios garbės už-
sitarnavęs kaip Jerold Gold-
berg. Svarbu priminti, kad
“Vilties partnerystės” išdavoje
medicinos savanoriai iš šiaurės
Ohio valstijos į Klaipėdą ke-
liavo net ištisus aštuoneris me-
tus. Tačiau Lietuvon atvyku-
siejį buvo gerokai nusivylę

matydami, kokio žemo lygio
buvo medicinos preparatų ap-
rūpinimas. To išdavoje Cleve-
lando savanoriai nugabeno net
40 dėžių su būtiniais medicinos
reikmenimis. Goldbergas tvir-
tina, kad Lietuvos medikai, ku-
rių dalis buvo atvykusi į Cleve-
landą, dabar labai sėkmingai
atlieka komplikuotas veido ir
galvos operacijas. Pacientų
daugumą sudaro vaikai ir
paaugliai.

Svarbu pastebėti, kad dr.
Goldberg, gimęs New Jersey
valstijoje, 1966 metais atvyko
į Clevelandą studijuoti odonto-
logiją Western Reserve univer-
sitete. Netrukus jis perėjo į
veido chirurgiją, o 1974 metais
buvo paskirtas veido operacijų
chirurgijos skyriaus pirminin-
ku 1985 metais dr. Goldberg
tapo odontologijos mokyklos
dekanu padėjėju ir 1997 metais
buvo paskirtas dekanu.

Skaitant tą informaciją, ne-
tenka stebėtis, kad dr. Gold-
berg buvo taip nepaprastai pa-
gerbtas, jį apdovanojant gar-
bingiausiu Lietuvos ordinu.
Yra labai svarbu, kad kiekvie-
noje valstybėje medicinos ap-
tarnavimas yra gyvybiškai
reikšmingas ir svarbus gyve-
nimo elementas, o prie jo su-
stiprinimo Lietuvoje daug pri-
sidėjo dr. Jerold Goldberg. Jam
tenka visų lietuvių padėka.

Aurelija M. Balašaitienė

KLAIPĖDOS KRAŠTO IŠEIVIUS PRIMINS SKULPTŪRA

Iškilmingai atidengta Klaipėdos krašto išeivių miestui padovanota skulptūra “Atsisveikinimas”.
Kaip praneša ELTA, iš bronzos išlieta vaiku vedina moteris su lagaminu rankoje geležinkelio
stoties prieigose simbolizuoja pokario metais priverstus į užsienį pasitraukti Klaipėdos krašto
gyventojus bei nuolatinę į miestą atvykstančių ir išvykstančių žmonių kaitą. 170 centimetrų
aukščio bei maždaug 4 tonų svorio skulptūros kūrimą Vokietijoje finansavo užsienio lietuviai,
vadinamieji memelenderiai.

Į skulptūros atidengimo ceremoniją susirinko keli šimtai į Vokietiją emigravusių klaipėdiečių.
Senyvo amžiaus žmonės su ašaromis akyse ėjo prie jų kartą simbolizuojančios skulptūros, lietė
ją rankomis, fotografavosi atminčiai.

Klaipėdos kraštiečių darbo grupę, koordinavusią skulptūros kūrimą ir pastatymą, sudaro buvę
šio krašto gyventojai, karo metais pasitraukę į Vokietiją. 1948 metais jie susibūrė į organizaciją,
šiandien vienijančią apie 10 tūkstančių narių. Ši organizacija palaiko glaudų ryšį su gimtuoju
kraštu: organizuoja įvairius seminarus, kraštiečių lėšomis restauruoja Klaipėdos krašto bažnyčias,
bendradarbiauja su uostamiesčio bei Šilutės “Heide” vokiečių bendrijomis. Išeivių draugija liepos
29 dieną, kaip ir kasmet, uostamiestyje surengė kraštiečių susiejimą.

Po pasisėkusios G. Kuprevičiaus operos “Prūsai” premjeros Klaipėdoje. Iš kairės operos kompozitorius,
S. Domarkas, Klaipėdos muzikinio teatro vadovas ir vyriausias dirigentas, solistė N. Grigalavičiūtė,
sol. A. Kozlovskis, operos režisierius N. Petrokas ir sol. M. Gyls.

SURADĘ “PAPARČIO ŽIEDĄ” KAZICKAI

Dr. Juozas ir Aleksandra
Kazickai, daug atlikę Lietuvos
laisvėjimo ir politikos ir labda-
ros bei švietimo - kultūros ba-
ruose, išleido savo ir šeimos iš-
gyvenimų knygą; autorių pa-
dėjėjas, atpasakojimų užrašy-
tojas - Valdas Bartusevičius,
“Lietuvos Ryto” redaktorius.
Knygą, su daugelių nuotraukų,
gražiai atspausdino “Tyto Al-
ba” leidykla Vilniuje, 2002
metais.

Pirmame knygos viršelyje
labai gera, meniška A. ir dr. J.

Kazickų nuotrauka, jiems at-
šventus (8-15-2001 m.) Vilniu-
je 60 m. jų vedybų sukaktį.
Antrame viršelyje - Kazickų
naujų rūmų nuotrauka - kiemo
pusėje.

Gražu, kad dr. J. Kazickas
neaprašė vien savo paties labai
įvairaus, vertingo gyvenimo ir
jo kūrybos istoriją - nuo pro-
tėvių Sibiro dienų iki jo sėk-
mės Amerikoje. Jis atskiru
skyriumi įtelpino ir jo žmonos
Aleksandros Kalvėnaitės -

Kazickienės dienaštinis ir
atpasakotus jos išgyvenimus
bėgant nuo komunistų, Vokie-
tijos lageriuose, sunkią gyve-
nimo pradžią ir jų sūnaus Kęs-
tučio tragišką netektį (“juoda
žinia”). Tai bendra jų abiejų,
laimingos santuokos (... radę
“paparčio žiedą”) istorija.

Kas norėtų su knyga susi-
pažinti, kreipkitės į Kazickų
rezidenciją Šv. Jono g-vėj Vil-
niuje ar “Dirvą”, “Draugą”.
Verta!

Alė Rūta

MOKYKLOMS - 100 MLN. LT PASAULIO BANKO PASKOLOS

Pasaulio bankas skolina Lietuvai 29 mln. eurų (apie 100 milijonų litų) pertvarkyti ir atnaujinti
švietimo įstaigas. Paskolos sutartį pirmadienį Vilniuje pasirašė finansų ministrė Dalia Grybauskaitė
ir kadenciją baigiantis Pasaulio banko direktorius Baltijos šalims bei Lenkijai Michael F. Carter.

Kaip ELTA yra pranešusi anksčiau, iš viso Mokyklų tobulinimo programos šamata siekia 180
milijonų litų. Be Pasaulio banko paskolos, jai bus panaudoti ir valstybės bei savivaldybių biudžetų
asignavimai. Mokyklų tobulinimo programa bus įgyvendinama per 3,5 metų (2002 - 2005 m.).
Per šį laikotarpį bus renovuotos 62 mokyklos, po vieną kiekvienoje savivaldybėje.

Pasak Švietimo ir mokslo ministerijos valstybės sekretoriaus Dainiaus Numgaudžio, rengiant
programą atlikti svarbūs darbai - energetinis Lietuvos mokyklų auditas, analizuojamos silpniausios
švietimo sistemos grandys, keliama programoje dirbsiančių žmonių kvalifikacija ir t.t.
“Džiaugiamės, kad savivaldybės energingai įsitraukė į programos rengimą ir tikimės, kad sutelktai
veikdami programą įgyvendinsime”, - sakė D.Numgaudis, dalyvavęs sutarties pasirašymo
ceremonijoje.

Švietimo įstaigų tinklo pertvarkymo ir jų atnaujinimo programa yra skirta pagrindinėms
mokykloms atnaujinti, pagerinti mokymosi aplinką, sudaryti palankias pedagogines, vadybos
bei socialines sąlygas. Paskolos palūkanos sudarys LIBOR + 0.55 procento. Ji turės būti gražinta
per 17 metų, atidedant jos mokėjimo termino pradžią penkeriems metams.

Nuo tada, kai Lietuva tapo Pasaulio banko nare 1992 m., ši tarptautinė finansų institucija
Lietuvai jau yra suteikusi 490,8 milijono JAV dolerių paskolų 19 projektų finansuoti.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

GEROJO DARBELIO PAVYZDYS

Reikia pripažinti, kad dažnokai girdimi visoki rūpesčiai įgrįsta. Janina Degutytė (1929-1990) Lietuvoje tai klasiškai išreiškė viename savo eilėraštyje:

“Taip viskas įsirėžia iki skausmo -
Ir nieko nebegalima išimt:
Nei delno su pirmom žibuoklėm
Nei akmenio, pataikyto širdin.”

Štai rugpjūčio pradžioje skaitėme Lietuvos spaudoje, kad, net Palangon atostogauti nuvykęs prezidentas Valdas Adamkus, dirba - beveik neatsikvėpdamas... (Matomai, prezidentas nepagalvojo nuskristi poilsiauti, pvz., į Egiptą - nebūdami mumijomis, čia šypneliame...) Tai, be abejo, reiškia savotišką įtampą krašto valdyme, kurią, tarp kitų reikalų, jaučiame mes ir čia. Tad atvangai visas įtampas bent kelioms minutėms nustumkime šalin.

Amerikos skautų tarpe yra žinomas širdį šildantis įvykis, vertas legendos vardo. Kaip žinia, skautybės esminis tikslas yra ugdyti taurias asmenybes. Vienas iš to ugdymo būdų - skautai skatinami kasdien padaryti gerą darbėlį. Tai labai paprasta, bet svarbi ugdymo priemonė. Ji įrašyta net į jaunesniųjų skautų- amžiumi jau-

Antanas Dundzila

niausių narių - įžodį, iškilmingą pasižadėjimą: “Aš pasižadu stengtis mylėti Dievą ir Tėvynę, pildyti jaunesniųjų skautų įstatus ir kasdien padaryti gerą darbėlį”. Bendrai galvojant, gerojo darbo mintis yra savaime suprantamas pedagoginis dėsnis, nukreiptas į gėrį. Tačiau yra ir kita šio medaliao pusė, retkarčiais atnešanti stebinančias, praktiškas pasekmes. Štai, legenda tapęs tikras įvykis, beveik biblinio pobūdžio gerojo darbo pavyzdys:

1909 metais, tik metams praslinkus nuo skautybės įkūrėjo Lordo Baden-Powellio Anglijoje suorganizuotos pirmosios skautų stovyklos, Londono mieste tiršto rūko metu paklydo besilankantis amerikietis William D. Boyce. Prie jo priėjo berniukas ir pasisiūlė padėti. “Aišku, kad galėtum”, atsakė ponas Boyce, svetimam mieste ieškojęs jam reikiamos įstaigos. “Tai aš jus nuvesiu”, atsakė berniukas.

Kai jie atvyko prie reikiamo adreso, Boyce išsiėmė pinigą ir norėjo berniukui atsilyginti. “Dėkoju, bet ne, jokių būdu, pone”, atsisakė berniukas: “Aš esu skautas! Už pagalbą užmokesčio aš nepriimsiu! “ “Skautas? Kas yra skautai?”, užklausė Boyce...

Berniukas keliais sakiniais papasakojo apie save ir apie ką tik jaunimui įkurtą skautų broliją. Boyce šiuo sąjūdžiu susidomėjo ir, kai pabaigė savo reikalus, kartu su berniuku nuvyko į skautų būstinę. Ten jis susipažino su Baden-Powelliu ir su suaugusiems suprantamais skautybės dėsniais. Grįžęs Amerikon, 1910 vasario 8 d. Boyce su grupe vietinių visuomenininkų įkūrė skautus šiame kontinente.

Šiandien niekas nežino, kas nutiko tam mažam skautukui, kuris Londono rūke amerikiečiui parodė kelią. Berniukas nepriėmė atlyginimo, negarsino savo vardo, tačiau Amerikos skautai jo niekad neužmirš. Padarytas eilinis gerasis darbelis davė akstiną Amerikos skautų sąjūdžiui.

Garsiam skautų vadų Gilwellio Parke, Anglijoje, už Amerikos skautų pinigus buvo pastatytas prerijų jaučio pavidalo paminklas. Tai Amerikos memorialas Nežinomam skautui, 1909 m. padariusiam gerąjį darbėlį.

Tokia yra ne tik teoretinė, bet ir praktiška gerojo darbo auklėjamoji jėga.

XxxxX

Ar, šią istoriją perskaite, jaučiatės nors kiek geriau? O gal Jūsų delne pražydo Degutytės išsakyta žibuoklė?

PASKUTINIS SUDIEV

Albina Kazlauskaitė Petukauskienė 1922-2002

Vaiva Neringoje audė juostas milžinams,
Eglės sūnūs tebelaukia burto Žilvinams.
Nemuno vaikai dainuoja ilgesio dainas,
Mes parnešim jiems rytojų ir laužų liepsnas.
Laisvu vėju dainos skrieja - laisva Baltija!
Žengia vėliavas iškėlę tau, brangioji Lietuva!
s. Ir. B. K. Šerelienė

Albina Kazlauskaitė Petukauskienė gimė 1922 metais Lukšiuose, Šakių apskrityje. Nemuno pakrantėje augo ir lankė Kriukių miestelio pradžios mokyklą. Vėliau lankė Jurbarko gimnaziją, kur žaidė krepšinį, pradėjo skautauti ir vadovavo Gražinos skaučių draugovei. Baigusi gimnazijos 6 klases, išvyko į Marijampolės mokytojų seminariją. 1940 m. ją pabaigusi, kurį laiką dėstė Lietuvos pradžios mokyklose. Sovietų ir vokiečių okupacijos metais nebegalėjo skautauti.

Karo bangai atskubėjus, 1944 m. Albina išvyko Vokietijon. Bavarijoje gyveno Ingolstadt ir Eichstatto pabėgėlių stovyklose. Ten mokytojavo ir vadovavo DLK Birutės draugovės skautėms. 1948 m. stovyklavo III Tautinėje stovykloje Alpėse.

1949 m. su kitais pabėgėliais paliko stovyklą ir atvyko į Bostoną, MA. Ten dirbo, lankė anglų kalbos vakarinius kur-

sus, ir vėl įsitraukė į skautybės veiklą Baltijos skaučių vietininkijoje. Atvykusi į Clevelandą, dainavo Čiurlionio ansamblyje, mokytojavo Šv. Jurgio par. Vysk. M. Valančiaus ir Dievo Motinos par. Šv. Kazimiero lietuviškose mokyklose. Ištekėjo už jvs Vlodo Petukausko, su juo užaugino dukrą Daivą ir sūnų Gintarą. Abu jų vaikai skautavo Neringos ir Pilenų tuntuose. Arti 4 metų vs Albina Petukauskienė buvo Clevelando Neringos skaučių tunto tuntininkė. Sveikatai sušlubavus, negalėdama aktyviai veikti, padėjo Neringos tuntui kaip skaučių egzaminatorė, buvo skautininkių dr-vės narė ir ryšininkė.

Sesė Albina mirė 2002 m. liepos 29 d. rytą Berea, OH, mieste. Atsisveikinome su ja šermeninėje rugpjūčio 2 d. vakarą sugiedodami tradicinę - Ateina naktis... Viešpatie, primk ją savo globon.

Ger.J.

Šių metų skautų iškyloje Cleveland, OH. Ateina naktis - tradiciniai užbaigta iškyla giraitėje. G. Juškėno nuotr.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

• **Pasirodė pirmieji referendumų iniciatoriai.** Vyriausiajai rinkimų komisijai pareiškimą dėl referendumo paskelbimo įteikė piliečių iniciatyvinė grupė. Iniciatoriai, tarp kurių plačiai visuomenėje žinomų pavardžių nėra, nori išgirsti piliečių nuomonę net 6 teisiniais, socialiniais klausimais, praneša ELTA.

Iniciatyvinė grupė siūlo sumažinti piliečių parašų, reikalingų referendumui paskelbti, skaičių nuo 300 tūkstančių iki 100 tūkstančių, Konstitucijoje numatytą piliečių įstatymų

leidymos iniciatyvos teisę įgyvendinti, kai to reikalauja 20 tūkstančių piliečių. Pagal dabar galiojančią normą projektai svarstomi Seime, kai už juos pasirašo 50 tūkstančių piliečių. Referendumo iniciatorių nuomone, piliečių parašais paremtą projektą Seimas galėtų atmesti tik dviem trečdaliais visų parlamentarų balsų. Referendumo iniciatoriai taip pat siūlo pusę lėšų, gautų privatizuojant valstybės turtą, skirti mažajam verslui, nedarbui mažinti. Šiam tikslui skirtas lėšas, pagal jų sumanymą, turėtų administruoti Prezidento įgaliotinių iš-

teigtas Mažojo verslo plėtros fondas. Referendumui ketinama taip pat pateikti siūlymą kasmet 50 procentų didinti pensijas, jei jos ir kitos pensininko pajamos neviršija 80 proc. minimalaus atlyginimo.

Pasak VRK pirmininko Zenono Vaigausko, piliečių iniciatyvinėje grupėje dėl referendumo paskelbimo turi būti mažiausiai 10 žmonių. Jei 6 piliečių pasirašytas pareiškimas dėl referendumo nebus papildytas dar mažiausiai 4 parašais, tuomet jis VRK nebus įregistruotas.

• **Lietuvos pagalba Čekijai.** Ministrų Kabinetas nutarė iš Vyriausybės rezervo skirti 50 tūkst. litų finansinei humanitarinei pagalbai Čekijos Respublikai suteikti, praneša ELTA.

Lietuvos ambasados Čekijoje pateiktais duomenimis, potvynio padaryti nuostoliai šioje šalyje siekia 7 mlrd. litų. Iš jų pastatams ir komunikacijoms žalos padaryta už 660-900 mln. litų. Maždaug po 200 mln. lt. sudaro nuostoliai geležinkeliams, Prahos metro bei žemės ūkiui. Šiometiniai potvyniai taps bene nuostolingiausiais

chine nelaimė Čekijos istorijoje. Suteikti paramą Čekijai yra pažadėjusi Europos Sąjunga, kurios nare Čekija tikisi tapti 2004 metais. Lietuva, nors ir simboliškai, stengiasi pagelbėti nelaimių ištiktų šalių gyventojams. Šių metų pradžioje, Lietuvos Vyriausybė iš rezervo skyrė 50 tūkst. litų humanitarinei pagalbai Čėčenijos gyventojams suteikti, pernai - 50 tūkst. litų Afganistanui. Pagalbos siuntai nuo potvynių 2001 metais nukentėjusiai Ukrainai Lietuvos Vyriausybė skyrė 100 tūkst. litų.

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 8 d., 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 22 d., 5 v.v. Dievo Motinos parapijos svetainėje įvyks Clevelando ateitininkų susirinkimas ir vaišės.

RUGSĖJO 29 d., Lietuvių dienos metu Teatras **“Žaltvykslė”**: Žemaitės komedija “Trys mylimos” vyks Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės valdyba.

SPALIO 19-20 dienomis dailininko Rimo Laniausko ir stiklo menininko Jono Degučio meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Šeštadienį 6:00 v.v. iki 9:00 (atidarymas 7:00 v.v.) ir sekmadienį 11:00 v.r. iki 2:30 v.p.p. Rengia Korp! Giedra.

LAPKRIČIO 9 d., šeštadienį, “Exultate” choro 20-mečio jubiliejinis koncertas ir banketas.

LAPKRIČIO 17 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LAPKRIČIO 23 d., šeštadienį, “Lietuvos Dailės Muziejaus Ansamblis Kanklės” koncertas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

2003 m.

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KOVO 15 d. Karaliaus Mindaugo minėjimas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės.

BALANDŽIO 27 d. Lietuvių Meno Ansamblio **“Dainava”** koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

ĮVAIRENYBĖS

• **Į Klaipėdos** 750-mečio jubiliejines iškilmes atvyko Vokiečių ordino magistras dr. Brunas Plateris. Jis dalyvavo mokslinėje konferencijoje “Klaipėdos miesto istorijos XIII-XVI a. problemos”. Dr. Brunas Plateris - vienas įdomiausių ir paslaptiniausių garbingųjų uostamiesčio jubiliejaus svečių. Istorikų konferencijoje buvo paminėta įdomi istorijos detalė: kai ordino riteriai XIII a. viduryje kūrė Memelį, čia buvo atvykęs tik didžiojo magistro pasiuntinys. Tad šiuo metu Klaipėdoje pirmą kartą per 750 metų svečiavosi dabartinis ordino magistras.

• **“Klaipėdos galerijoje”** pristatyta Lietuvos medalininkų simpoziumo “Medalio menas ir Klaipėda” paroda. Jo kuratorius - klaipėdietis dailininkas Saulius Bertulis. Dalyvauja 15 autorių, nuolatinių medalio meno simpoziumų bei konkursų dalyvių. Tai žinomi skulptoriai, dailiojo metalo meistrai, grafikai, dizaineriai.

SPORTAS

VIRGILIJUI ALEKNAI - EUROPOS SIDABRAS

Edvardas Šulaitis

Baigėsi Europos lengvosios atletikos čempionatas, kuriame varžėsi ir 12 Lietuvos atstovų. Tačiau tik vienas jų iš Miuncheno miesto Vokietijoje parsivežė apdovanojimą. Ir, kaip buvo galima laukti, jis atiteko olimpiniam čempionui Virgilijui Aleknai. Trisdešimtmetis Lietuvos diskinkas savo įrankį nusviedė 218 pėdų ir 7 colius (tai yra 66 m. ir 62 cm.), į pirmąją vietą praleisdamas tik šį sezoną toliausiai diską numetusį vengrą Robert Fazeką. Jo parodytas rezultatas buvo 224 pėdos ir 10 colių (68 m. 83 cm.). Trečiuoju liko vokietis Michael Mollenbeck. Po jo rikiavosi ispanas Perstano ir estas Tammert.

Lietuvis skundėsi, kad visą varžybų laiką lijo ir buvo sunku prisitaikyti prie neįprastų oro sąlygų. Bet mūsiškis po Melbourne olimpiados dažnai pasitenkina antromis ar net tolimesnėmis vietomis. Tad ir šis kartas jį per daug nenuliūdino. Tačiau vėliau jis tikisi ir vėl laimėti pirmąsias vietas.

Netoli medalio buvo ir jauna, 23-ji gimtadienį švenčianti JAV studijuojanti lietuvaitė, Austras Skujytė. Ji pasirodė gal

geriau, negu buvo galvota ir užėmė garbingą 4-ją vietą. Ši septynkovės dalyvė po pirmųjų trijų rungčių buvo atsisojusi antroje vietoje; tačiau vėliau, kaip atrodo, kiek pavargę.

Į pirmąjį dešimtuką pateko 20 km. ėjimo rungtyje dalyvavusi Kristina Saltanovič, kuri buvo septintoji ir 100 m. bėgime pasirodžiusi, JAV kolegiją baigusi, Agnė Visockaitė, užėmusi 9-tą vietą.

Blogai užsirekomendavo trišuolininkė Virginija Petkevičienė, kuri iš 23 dalyvių užėmė priešpaskutinę vietą. Ne ką geriau pasirodė 400 m. distanciją bėgusi Žana Minina, kuri pagal laiką liko 18-je vietoje iš dvidešimties bėgikių. Varžybų nebai-gė kita Lietuvos septynkovinin-kė, veteranė Remigija Nazarovienė ir ėjikė Sonata Milušauskaitė, o ėjikas Gintaras Andriuškevičius 20 km. distancijoje buvo diskvalifikuotas.

Šias Europos lengvosios atletikos pirmenybes, kaip pranešama, stebėjo apie 350 tūkstančių žiūrovų. Deja, Lietuvos ir lietuvių vardus jie čia retai išgirdo, rečiau negu kaimynų-latvių ir estų.

DIRVAI AUKOJO

G.Kenter, Danbury, CT 65
K.Phillips, Strongsville, OH .. 50
B.Veitas, Milton, MA 50
A.Kelečius, Oak Lawn, IL 20
A.Sakas, Lancaster, OH 20
G.Breichmanas, Canada 10
B.Kozica, Daytona B.S., FL .. 10
A.Skridulis, Daytona B., FL .. 10
E.Vincent, Henderson, NV 10
R.Bistrickas, Chesterland, OH ..5
V.Židžiūnas, Centerville, MA ...5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.*

**KOLDŪNAI
MĖSOS, VARŠKĖS,
GRYBŲ, RŪKŠ.
KOPŪSTŲ, BULVIŲ**

Skambinkite:
Jodi Apanavičius
Tel.: **(440) 354-4029**
arba **(216) 481-4614**
Susitarus pristatom į namus

AUŠROKŲ SUVAŽIAVIMAS

Š. m. rugsėjo 21 ir 22 dienomis Kaune susirinks 1941 metais baigę Kauno “Aušros” berniukų ir mergaičių gimnazijas abiturientai. Tai gal būtų bus paskutinis suvažiavimas, nes tos laidos aušrokės ir aušrokai jau žengia į aštuoniasdešimtmetį ar net jau yra peržengę jį. Šio suvažiavimo metu bus puiki proga atnaujinti senąsias suolo pažintis, prisiminti tuos laikus prieš 60 metų ir pasidalinti mintimis apie vargus ar pasisekimus iki šių dienų.

Pagal numatytą darbotvarkę, rugsėjo 21 d. nuo 10 iki 11 val. bus suvažiavusių registracija “Aušros” berniukų buvu-

sios gimnazijos patalpose (Laisvės al. 95) ir gimnazijos muziejaus aplankymas. 12:30 val. gimnazijos salėje vyks susitikimo pokalbiai, dalyvaujant dabartiniams tų gimnazijų direktoriams. Nuo 14 iki 15 val. bus pietūs “Neries” viešbučio kavinėje, o po to Kauno pilies apžiūrėjimas, apsilankymas buvusioje rotušėje, Iguolos bažnyčioje, Pažaislyje, prie Kauno marių ir t.t. Vakare, nuo 17 iki 20 val. “Neries” viešbučio restorane - pobūvis.

Kitą dieną 10 val. ryto bus pamaldos Šv. Gertrūdos šaričių bažnyčioje (Laisvės al. 101) ir gėlių padėjimas Karo muziejaus sodelyje prie paminklo

žuvusiems už Lietuvos laisvę. Po šio žuvusiųjų pagerbimo “Neries” kavinėje bus atsisveikinimo pietūs.

Kurie pageidaus, galės apsisistoti už visiems prieinamą kainą pačiame “Neries” viešbutyje, skambinant telefonu 011-370-3720-4224 ar faksu 011-370-3720-5289.

Papildomų informacijų galima gauti pas Vladą Dambrauską Kaune telefonu 011-370-3772-3674, o Amerikoje pas Daną Neveravičiūtę-Anužienę tel. 248-344-6782, Jurgį Bobelį - 860-521-8973 arba pas Kęstutį Miklą - 561-863-8030.

KM

A. † A. ALBINAI PETUKAUSKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, jos vyrą VLADĄ,
sūnų GINTARĄ, dukterį DAIVĄ su šeimomis,
seseris ČESLOVĄ ir ALGIMĄ su šeimomis
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

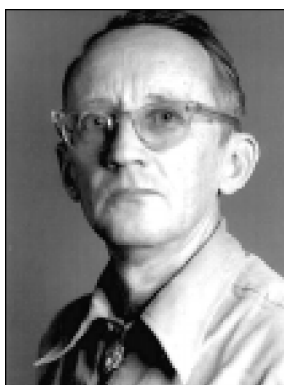
*Judita ir Kęstutis Petraičiai su šeima,
Antanina, Pranas, Rasa ir Auksė Petraičiai,
Jūratė, Juozas ir Linas Šepikai*

A. † A. ALBINAI KAZLAUSKAITEI- PETUKAUSKIENEI

mirus,
jos seseriai ALGIMAI DAUTARTIENEI ir visiems giminaičiams bei
artimiesiems reiškiame širdingiausią užuojautą ir drauge liūdime.

*“Sietyno” choro vadovas
ir dainininkai*

Daytona Beach
Florida

Nuo 1887 m. veikianti The Cleveland Photographic Society (CPS) - foto mėgėjų draugija netrukus pradės foto kursų rudens semestrą. Veiks dvi klasės: 1) Fotografijos pagrinda

CLEVELAND, OH

FOTO KURSŲ RUDENS SEMESTRAS

dai (Fundamentals of Good Photography) ir 2) Laboratoriniai procesai (Darkroom Techniques). Jei nepavyko jūsu atostogų nuotraukos, čia bus proga pasitobulinti, susipažinti su kompozicija arba atlaisti "tamsiojo kambario" paslaptis. Kursai vyks CPS patalpose, 1549 Superior Ave., Clevelande, nuo 7:30 iki 9:45 v.v.

Rugsėjo 16 d., pirmadienį, prasidės fotografijos pagrindų paskaitos, o rugsėjo 18 d., trečiadienį, foto laboratorijos proceso paskaitos. Kursai yra skiriami 35 mm. foto apa-

ratams ir filmams pažinti. Kiekvienoje klasėje bus 10 paskaitų. Spalio 27 d. numatoma iškyla patirtoms žinioms išbandyti. Dėstys tryliką prityrusių CPS narių. Informacijai skambinkite: Mrs. Elaine Kukul 216/524-5434 arba Mr. Fred Reingold 216/529-1134. Kursantai gaus keturių mėnesių narystę CPS draugijoje. Pareiškimus (Application for Enrolment) rasite foto reikmenų prekyboje ir *Dirvos* įstaigoje. Kursų klausytojų skaičius yra ribotas, negaiškite su registracija.

☀ IVAIRIOS PRAMOGOS ☀

RUGP.JŪTIS

* **29 d. 7:30 - 9 v.v.** North Chagrin Metroparko Gamtos centre - “All About Bats” šikšnosparnių demonstravimas. Ivaž. iš Rt. 91 Som Ctr. Rd. Mayfield Vlg. Tel. 440/449-0511.

* **30 d. 8-10 v.v.** naktinė 2 mylių iškyla pelėdoms ir šikšnosparniams stebėti. Oak Grove Picnic Area, Brecksville Metroparke, įvaž. iš Rt. 82. Tel. 440/526-1012.

RUGPJŪTIS, RUGSĒJIS

* **31 d. 8:30 v.v. ir rugsėjo 1 d. 7:30 v.v.** Blossom Music Center, 1145 W. Steels Corners Rd., Cuyahoga Falls, - Cincinnati Pops Orkestro koncertas "Patriotic Pops Celebration". Dirigentas Erick Kunzel, dalyvauja JAV Armijos karių choras. Bilietai: 8.50 dol.-50 dol. Tel. 216/231-1111.

* **31 d. ir rugsėjo 1-2 d.** Burke paežerės oro uoste vyks tradicinė Clevelando tautinė aviacijos šventė, kurioje dalyvaus JAV karo aviacijos “Thunderbirds” dalinys, JAV armijos “Golden Knights” parašiutininkai, Kanados “Hornet CF-18” lakūnai, įvairūs sprausminiai ir senoviški propeleriniai lėktuvai. Vartai atidaromi 9 v.r., o nuo 11 v.r. prasidės skraidymai. Tel. 216/781-0747.

RUGSĖJIS

* **7 d. 10 v.r. - 3 v. p.p.** naujų narių tikrinimas “Singing Angels” chorui, Masonic Temple, 3615 Euclid Ave. Tel. 216/432-5555.

✳ **7 d.10 v.r-5 v.p.p** Clevelando zoologijos sode senolių diena. Asmenys 55 m. amžiaus ir vyresni įleidžiami veltui į zoologijos sodą ir džiunglių paviljoną (Rain Forest). Be to, bus specialios programos ir parodos. 3900 Wildlife Way, Cleveland, OH 44109. Tel. 216/661-6500.

* **12 d.9:30 v.r. - 3 v.p.p.** priešmokyklinių vaikų regėjimo ir suaugusių glaukomos nemokamas tikrinimas Cleveland Sight Center, 1909 East 101 st. Str. Tel. 216/791-8118.

* **18 d. 8 v.v.** nemokamas Clevelando Music Institute orkestro pradinis koncertas, 11021 East Blvd. Tel. 216/791-5000.

✱ **19 d.4:30-8 v.v.** senolių vakaras Metroparkų zoologijos sodo džiunglių paviljone (Rain Forest). Asmenys 55 m. amžiaus ir vyresni įleidžiami veltui. Programoje bus nemokamas sveikatos tikrinimas ir patarimai. 3900 Wildlife Way, Cleveland, OH 44109. Tel. 216/661-6500.

* **25 d. 8 v.v.** Severance Hall Cleveland Music Institute nemokamas koncertas. Tel. 216/791-5000.

※ **26 d. 7-9 v.v.** Nat'l Assoc. of Investors Corp. Nemokama paskaita "Computer User Group".
Tri-C East, Harward ir Richmond Rd. Tel. 440/449-1427.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports - visas - prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
 William J. Jakubs Jr.
 Kenneth Schmidt
 Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

**936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095**

Telefonas: (216) 531-7770

**Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina ma.
 telidanti jaukią atmosferą. Išdėsio valandoje.
 Didelė aikštė automobiliams pastatyti.**

The logo for TAUPA Lithuanian Credit Union. The word "TAUPA" is in large, bold, black capital letters. To the right of "TAUPA" is a black silhouette of a wolf's head, facing left, with its mouth open as if howling. Below "TAUPA" and the wolf head, the words "LITHUANIAN CREDIT UNION" are written in a smaller, bold, black, sans-serif font. A horizontal line is positioned below the text.

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)